Război sub lupa intelectualilor / Vânătorii de ucigași

ROMÂNIA
Newsweek®

ANUL 5 ■ NUMĂRUL 137
■ PREȚ: 19,90 LEI ■ 20.05.-16.06.2022

KASPAROV:

„Ucrainenii sunt uciși din cauza politicienilor occidentali corupți, naivi, ignoranți"

5 948494 000029 22137

Newsweek

Apare lunar. Următoarea ediție va fi pe piață pe 17 iunie 2022

OPINIE

CUM NE PĂZIM COPIII ÎN METAVERS
Apetitul uriaș al Big Tech pentru date ar putea distruge o oportunitate de învățare potențial transformatoare pentru elevi și studenți .

COPERTĂ:
www.profimedia.ro

Mai multe titluri găsiți pe **NEWSWEEK.RO**

28

Războiul, sub lupa intelectualilor

Invadarea Ucrainei de către Rusia a șocat opinia publică internațională. Crimele împotriva civililor, violurile, bombardarea orașelor ce a arătat ca o veritabilă ruletă rusească cu rachete, au generat o reacție vehementă din partea Occidentului, care s-a mobilizat exemplar în ajutorul Ucrainei.

58

Înapoi în viitor

New York International Auto Show (NYIAS), cel mai bătrân salon auto din America de Nord, organizat anual încă din 1900, s-a întors în halele Jacob Javits Convention Center, în perioada 15 – 24 aprilie 2022, după doi ani de pauză, din cauza pandemiei.

SUMAR

Periscop

06 **Influenţe**
Propaganda rusă sub acoperire culturală în România

Opinii

10 PETRE BĂDICĂ
Aşteptarea sentinţei în cazul Colectiv, mai lungă decât „puşcăria“ lui Piedone

11 OVIDIU NAHOI
Emblemele barbariei ruseşti: lagăre de filtrare, deportări, crematorii mobile

Dosar

12 **Newsweek Live**
EXCLUSIV
GARRY KASPAROV:
„Ucrainenii sunt ucişi din cauza politicienilor occidentali care au fost corupţi, naivi, ignoranţi“

22 **Conflagraţie**
Ziua Victoriei a trecut, războiul continuă şi intră într-o fază decisivă

24 „Noua nealiniere“ sau insidioasa susţinere a Rusiei pe plan global

28 Războiul, sub lupa intelectualilor

36 Un nou război în fosta URSS

Internaţional

41 **Exclusiv**
Vânătorii de ucigaşi

Reportaj

44 Creierele electrificării de la Sibiu

Fotoreportaj

46 Florii şi Pesah în Ierusalim

Magazin

54 **Sănătate**
Strategii anti stres pentru vremuri anxioase

58 **NYIAS 2022**
Înapoi în viitor

62 **Opinie**
Cum ne păzim copiii în Metavers

Calendar

64 Mineriada 13-15 iunie1990

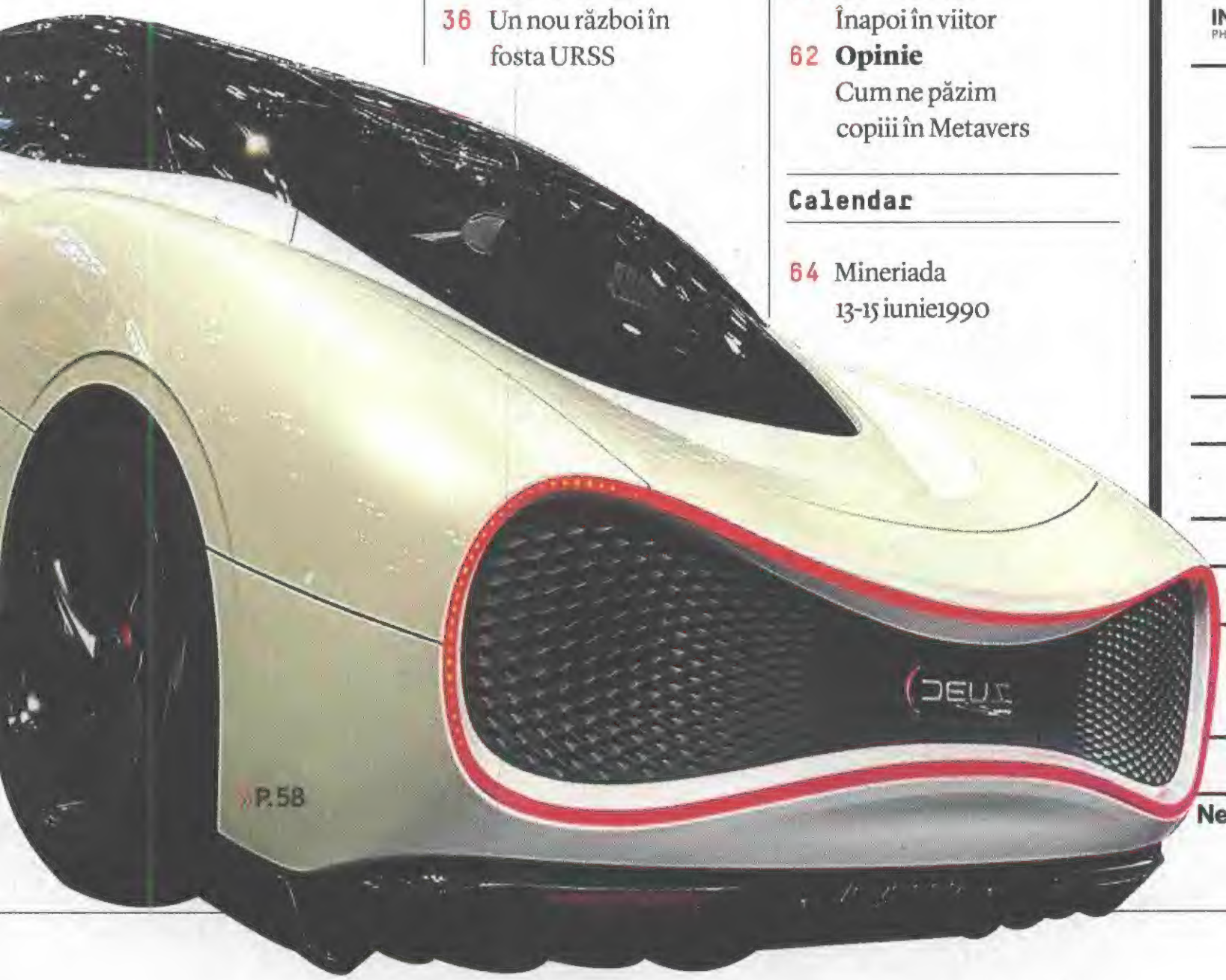

» P.58

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.65

REDACŢIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

Redactor-şef _ **Petre Badică**

Senior-editori:
Mihai Duţă, Adina Mutăr, Stelian Negrea, Răzvan Scăeşteanu, Silviu Sergiu

Reporteri: **Edi Neagu, Alexandru Pop, Daniel Toşa**

Contributori: **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Ovidiu Nahoi, Ion Petrescu, Ramona Ursu**

Art director _ **Cecilia Bălănescu**

Corectură _ **Monica Ady**

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock profimedia

EDITOR
SC News Internaţional SA

Bd. Mărăşti, nr. 65-67, Sector 1, Bucureşti
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

EVENIMENTE _ **Ioana Dumitru**

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
ipg Infopress Group

ISSN 2601 - 5897

Newsweek este o marcă înregistrată a Newsweek LLC (SUA)

BUCUREȘTI, ROMÂNIA

Prima doamnă a SUA, în România

Jill Biden și Carmen Iohannis au vizitat Școala Gimnazială Uruguay, unde au fost încadrați în învățământ copii ucraineni refugiați, în București.

INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Jo Hammis
Biden

1945
2022
С ДНЁМ ПОБЕДЫ!
9
МАЯ
1945

VAMA VECHE, ROMÂNIA

Distracție la mare

Primul 1 Mai fără restricții după pandemie a fost sărbătorit ca în vremurile bune de tinerii care au luat cu asalt Vama Veche.

MUGUR VĂRZARIU

MOSCOVA, RUSIA

Vladimir Putin în bârlogul lui

Chiar dacă nu a avut ce să sărbătorească pe 9 mai, războiul din Ucraina fiind un eșec, Putin și-a scos armamentul greu la paradă, în Piața Roșie.

PROFIMEDIA

CLUJ, ROMÂNIA

Să alergăm în culori

Câteva mii de persoane participă la The Color Run Kaleidoscope, o cursă euforică în culori, care celebrează sănătatea, bucuria și originalitatea.

INQUAM PHOTOS / CRISTI VESCAN

BIBLIOTECA ALEPH

NEWSWEEK LIVE EXCLUSIV
Interviu cu marele șahist Garry Kasparov » P.12

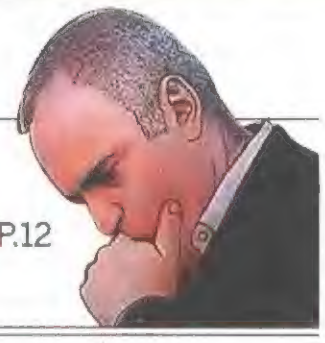

INFLUENȚE

Propagandă rusă sub acoperire culturală în România

Centrele culturale ruse din România sunt direct finanțate de către guvernul de la Moscova. Ele fac propagandă politică și în zilele în care Rusia comite crime în Ucraina.

ÎN ROMÂNIA, EXISTĂ DOUĂ CENTRE CULTURALE ruse, coordonate prin Fundația Russkiy Mir. De asemenea, la București funcționează Casa Rusă, care se află în subordinea Agenției Rossotrudnicestvo. Toate aceste instituții organizează cursuri de limbă rusă și sunt gazdele unor evenimente care promovează cultura rusă. Printre „picături", se face propagandă politică.

Casa Rusă se prezintă drept un centru cultural. Este finanțată prin Agentia Rossotrudnicestvo, subordonată direct Ministerului rus de Externe, condus de Serghei Lavrov. Pe pagina de Facebook, de 9 mai, a fost transmisă parada militară de la Moscova.

Nu este primul moment de propagandă în favoarea lui Putin pe care o face, pe pagina de Facebook, o instituție rusă care pretinde că se ocupă doar de promovarea culturii.

Nimic despre crimele armatei sovietice

Spre exemplu, pe data de 9 mai, Casa Rusă din București a postat pe Facebook o lungă prezentare a însemnătății acestei zile. După ce aflăm despre modul în care Stalin și veteranii din armata sovietică au eliberat Europa, ni se precizează că: „Ceremonialul de doliu solemn al depunerii de flori este însoțit în mod tradițional de un moment de reculegere în memoria tuturor celor care au murit în timpul Marelui Război Patriotic. Un moment de reculegere este un semn de respect față de toți oamenii care și-au dat viața pentru un cer pașnic deasupra capului nostru astăzi".

Câteva ore mai târziu, Casa Rusă din București transmite, în direct, din Piața Roșie, defilarea tancurilor și focoaselor nucleare ale armatei ruse care a invadat Ucraina și amenință Europa. Pe pagina de FB a Casei Ruse, Putin a putut fi auzit spunând în direct: „Această degradare morală a deschis calea falsificărilor cinice ale istoriei Celui de-al Doilea Război Mondial, încercărilor de a incita la rusofobie, de a glorifica trădătorii, de a batjocori memoria victimelor lor și de a șterge curajul celor care au luptat și au suferit în numele victoriei... Nu vom renunța niciodată la dragostea noastră pentru țară, credință, la valorile tradiționale, obiceiurile ancestrale și respectul pentru toate popoarele și culturile. În ceea ce privește Occidentul, pare hotărât să anuleze aceste valori vechi de milenii".

Cum se creează o problemă care nu există

Pe data de 8 mai, Casa Rusă ne informează că „Lawrence Foster, dirijorul șef al Orchestrei Simfonice Naționale a Radioului Polonez, cetățean american, s-a pronunțat împotriva abolirii culturii ruse". Asta, deși nimeni nu a propus abolirea culturii ruse. Cel mult, s-a cerut ca oamenii de cultură ruși să condamne războiul.

Fără să susțină direct atacurile lui Putin în Ucraina, Casa Rusă nu vorbește de crimele și atacurile armatei ruse din Donbas.

„Pe 4 mai, regiunea Irkutsk a trimis 22 de tone de ajutor umanitar în Donbass. Marfa include apă, produse chimice de uz casnic, articole de igienă, scutece, ali-

de

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

Foto PROFIMEDIA

mente și produse pentru copii, inclusiv hrișcă, lapte condensat, paste, conserve de pește și legume", scrie Casa Rusă.

La vedere, este centru cultural

Casa Rusă are intenții bune „la vedere". Anunță că: „Centrul nostru este un centru cultural. Este un loc unde vă puteți îmbogăți spiritual și intelectual, învățând lucruri noi despre cultura și știința rusă! Vă puteți delecta auzul la un concert de muzică clasică, puteți viziona un film contemporan, puteți urma cursuri de limba rusă predate de profesori nativi cu experiență. Pentru cei mici oferim cursuri de dans, muzică, pictură, teatru sau limba rusă", se arată în descriere. Doar că, în ordinul de înființare, este trecut ca obiectiv al instituției care înglobează Casa Rusă: „menținerea influenței ruse".

Șefa este lăudată pe pagina de Facebook

Casa Rusă nu se limitează la sfera culturală, ci are și convingeri politice, propagând minciuni pentru a justifica agresiunea rusă în Ucraina. În una din postări, Casa Rusă scrie, în dispreț față de realitate, că rușii vor să ajute oamenii din zonă care sunt persecutați dacă acceptă acest sprijin. „Șeful adjunct al Rossotrudnicestvo, Natalia Poklonskaya a adus alimente și medicamente în spitalele din Herson... Locuitorii din zonă sunt persecutați după ce primesc ajutor și hrană de la ruși, inclusiv incendierea caselor. Mulți oameni sunt lipsiți de elemente esențiale de bază, în timp ce li se interzice să accepte ajutor din partea aceloraşi oameni pașnici din Rusia", notează Poklonskaya.

Soft power rusesc la București

Comentatorii occidentali spun că acest amestec cultural cu propagandă politică face parte din „soft power". Este vorba de capacitatea de a obține rezultate prin convingere și nu prin reprimare. Conceptul de „soft power" este definit drept capacitatea de a influența alte state în vederea realizării propriilor scopuri, prin intermediul cooperării în anumite domenii direcționate spre convingere și formarea percepției pozitive. Conform opiniei lui Joseph Nye, puterea blândă este caracterizată de trei elemente principale: cultura, în sensul larg al cuvântului; ideologia politică (valorile politice); politica externă (diplomația).

Poporul indian, solidar cu Putin

Astfel, printre cursuri și informații legate de cultura rusă, aflăm că: „în Parcul Martirilor din New Delhi a avut loc un miting în sprijinul Rusiei. Câteva zeci de persoane și-au exprimat dezacordul față de sancțiunile anti-ruse și, de asemenea, i-au condamnat pe oponenții culturii ruse. Participanții au ieşit cu sloganurile „Trăiască Rusia!, Iubim Rusia!". Casa Rusă ține de Agenția Rossotrudnicestvo care se află în subordinea Ministerului Afacerilor Externe, condus de Serghei Lavrov. Lavrov este cel mai de încredere înalt oficial rus al lui Putin. Rossotrudnichestvo, operează în Asia Centrală, America Latină și Europa de Est (dar mai ales în Comunitatea Statelor Independente).

Putin deschide „Lumea rusă"

Pe lângă Casa Rusă, în România funcționează și Centrul Cultural rus din București și cel din Cluj. Centrul Cultural de la București a fost înființat în anul 2015, urmare a unui acord semnat între fostul ministru de Externe Titus Corlățean și Serghei Lavrov.

Centrul Cultural de la Cluj a fost deschis cu 4 ani mai devreme. El funcționează și azi în cadrul Universității Babeș Bolyai. Centrul Cultural Cluj este finanțat prin intermediul unei fundații care se subordonează direct Ministerului rus de

Casa Rusă nu se limitează la sfera culturală, ci are și convingeri politice, propagând minciuni pentru a justifica agresiunea rusă în Ucraina

FOTO: PROFIMEDIA

INSTITUTELE CULTURALE din România sunt finanțate de Serghei Lavrov (dreapta). Andrei Marga a tăiat panglica Centrului Cultural rus din Cluj (stânga)

Externe și Ministerului rus al Educației. Fundația se numește Russkiy Mir.

„Proiectul internațional organizat de către fundația rusească Russkiy Mir, în colaborare cu cele mai importante structuri educaționale și culturale, reprezintă un complex modular unic care beneficiază de o completare variațională de bază, precum și de programe complementare specifice, orientate spre comunitățile locale ale țărilor partenere. Activitatea centrelor culturale ruse este sistematică și multifuncțională, oferind o pregătire extra-curriculară temeinică în însușirea limbii ruse și aprofundarea specificului cultural al acestei țări.

Centrele culturale ruse sunt menite să oglindească toată varietatea Lumii Ruse, ca parte integrantă a istoriei și culturii universale", se arată în prezentarea Centrului Cultural rus de pe lângă UBB.

Dictatorul de la Kremlin a înființat Russkiy Mir

Fundația Russkiy Mir (Fundația Lumea Rusă) a fost creată prin decret de Vladimir Putin în 2007, ca organizație finanțată de guvern, menită să promoveze limba rusă și cultura rusă în întreaga lume și formula „Lumea Rusă" ca proiect global.

Fundația cooperează cu Biserica Ortodoxă Rusă în promovarea valorilor... Fundația a fost modelată după forme similare de promovare a culturii, cum ar fi British Council și Goethe Institute.

Fondatorii sunt Ministerul Afacerilor Externe al Federației Ruse și Ministerul Educației și Științei din Federația Rusă. Activele fundației provin din bugetul federal, contribuții și donații. Unii observatori au descris fundația ca pe un instrument de propagandă a Rusiei. Modul în care se desfășoară influența rusă ține tot de soft power, potrivit mai multor surse strânse de Wikipedia.

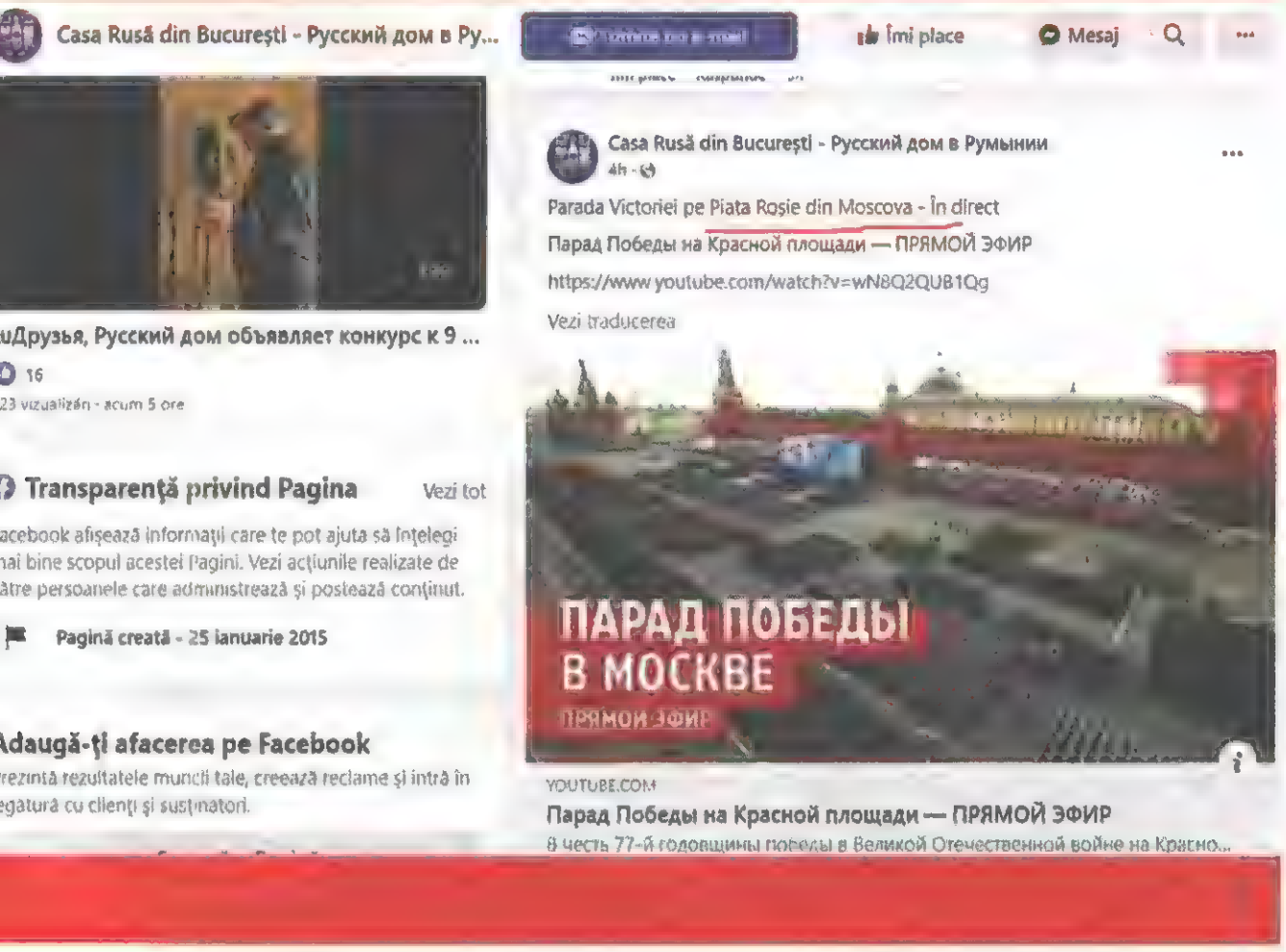

Ce spune Universitatea Babeș Bolyai

Am stat de vorbă cu reprezentanții Universității Babeș Bolyai care au recunoscut schimbul de experiență cu Moscova la nivelul cadrelor didactice.

***Newsweek:* Care sunt relațiile dintre universitatea dvs. și Centrul Cultural rus din Cluj Napoca?**

UBB: Centrul Cultural rus este înființat în UBB și funcționează ca și celelate 22 de centre culturale.

Ce activități desfășoară Centrul?

De la data invaziei ruse, Centrul Cultural rus și-a întrerupt activitatea în folosul comunității locale. În incinta Centrului se desfășoară doar cursurile de rusă pentru studenții UBB și practica profesională pentru studenții secției de limbă rusă de la Facultatea de litere a UBB.

Cum apreciați faptul că Centrul Cultural este finanțat de Russkiy Mir?

Fundația Russkiy Mir a înființat peste 100 de centre culturale în toată lumea, din care două centre și două cabinete și în România. Această activitate de colaborare a fost demarată și s-a desfășurat pe baza unui acord interguvernamental dintre România și Federația Rusă. În vederea acestei colaborări, UBB a dat curs unei solicitări a Ministerului Educației Naționale din România.

Profesori din conducerea universității au făcut deplasări la Moscova?

Profesorii (inclusiv conducerea universității) au efectuat deplasări în Rusia în cadrul programului Erasmus. Scopul: mobilități de predare. Finanțarea s-a efectuat de către UE.

Fostul rector al UBB Cluj, Andrei Marga, și (ex)ambasadorul Rusiei la București, Alexander Anatolievici Churilin, reprezentantul Fundației Russkiy Mir, au inaugurat la Cluj-Napoca, 29 noiembrie 2011, Centrul Cultural Rus. Marga era programat să scrie, în 1990, o lucrare despre marxism, dar a fost „salvat" de Revoluție.

EDITORIAL

Așteptarea sentinței în cazul Colectiv, mai lungă decât „pușcăria“ lui Piedone

PETRE BĂDICĂ, redactor-șef al *Newsweek România*

După șase ani și jumătate de la tragedia din Colectiv, a venit și sentința. Primarul Popescu Piedone, cel care a „uitat“ să verifice condițiile în care se desfășura activitatea în Colectiv, va sta în pușcărie mai puțin timp decât au așteptat victimele tragediei o sentință finală.

Incendiul din clubul Colectiv a avut loc pe 30 octombrie 2015, în sectorul 4 din București, într-o fostă hală a fabricii Pionierul. Primarul sectorului 4 era Popescu Piedone.

Incendiul s-a declanșat în timpul unui concert al trupei Goodbye to Gravity, cu ocazia lansării unui nou album. Televiziunile au transmis non-stop filmul tragediei, zile în șir. Ziarele au tocat subiectul, politicienii au promis o rezolvare rapidă, Ponta și-a dat demisia.

Doar justiția a așteptat „cuminte“ într-un colț, până ce mânia publică s-a mai domolit. Și așa a început tergiversarea procesului Colectiv. Amânări peste amânări, termene sărite cu lunile. Abia pe 16 decembrie 2019, fostul primar al sectorului 4, Cristian Popescu Piedone a fost condamnat în primă instanță la opt ani și jumătate de închisoare cu executare. A început recursul, pe parcursul căruia Piedone, cu voia și prin judecata bucureștenilor, a fost ales primar de data aceasta la sectorul 5.

În timpul procesului, judecătorii de la CAB au eliminat forma agravantă a infracțiunii de abuz în serviciu de care era acuzat Piedone. De aceea, Piedone a și primit, azi, jumătate din pedeapsa de la prima instanță. Judecătorii au avut nevoie de peste un an de zile și, după mai multe amânări, l-au condamnat pe Piedone la 4 ani de închisoare. Piedone va sta, probabil, mai puțin timp în pușcărie, după ce se va descoperi că e bolnav și cam bătrân. Ar putea ieși după vreo 3 ani, jumătate față de perioada de așteptare pentru verdictul final în procesul Colectiv.

Instanța i-a interzis „inculpatului ca pedeapsă complementară exercitarea drepturilor de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice, de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat și dreptul de a ocupa o funcție de conducere în cadrul unei persoane juridice de drept public pe o perioadă de 5 ani“.

Cu tristețe o spun, sunt șanse mari ca după 3-4 ani de închisoare și după alți 5 de interzicerea unor drepturi să ne trezim cu Piedone iar primar.

Nu credeți? Mizați pe faptul că Piedone, în pușcărie, se va schimba, pocăi, își va pune cenușă în cap sau va apuca pe calea credinței cuprins de remușcări? Iluzii. Citiți ce a putut declara Piedone imedat după anunțarea sentinței:

„Dacă acei părinți cred că eu le-am omorât copiii, așa să le ajute Dumnezeu“, le-a spus Piedone jurnaliștilor aflați la locuința sa. „Zilnic mi-au picurat amar și boală în trup și în familie! M-au vânat pe unde m-au prins. Că i-am deranjat, că le-am stricat pușculițele... Rămâneți cu bine, oameni buni! (...) Eu merg acum unde mă azvârle statul meu cel românesc!“, a scris Piedone în mesajul transmis locuitorilor din sectorul 5, care, în septembrie 2020, l-au ales primar. În București, capitala României, stat membru UE

FOTO: INQUAM PHOTOS / OCTAV GANEA

Emblemele barbariei rusești: lagăre de filtrare, deportări, crematorii mobile

OVIDIU NAHOI, contributor al *Newsweek România*

Ofensiva declanșată de Rusia în estul Ucrainei deschide un capitol cheie în evoluția războiului. Deznodământul „bătăliei pentru Donbas" va putea modela geopolitica estului Europei, va influența decisiv viitorul Ucrainei și își va pune amprenta în mod decisiv asupra relației dintre Occident și Rusia, pentru o perioadă lungă.

Armata rusă a comis atrocități incredibile și a declanșat deja o criză umanitară în teritoriile pe care le-a ocupat sau pentru controlul cărora duce lupte intense, precum Mariupol. Indiferent care va fi deznodământul ofensivei din est, Rusia a adus deja trei contribuții macabre la teoria și practica războiului contemporan. Și, nu, nu este vorba despre termenul de „operațiune militară specială". Este altceva.

Lagărele de filtrare

Sunt zonele în care soldații ruși îi triază pe cetățenii ucraineni care încearcă să treacă din teritoriile controlate de ocupanți, către „Ucraina liberă". Comunitatea internațională a cerut (zadarnic) crearea de coridoare pentru evacuarea civililor. Rușii au pregătit, însă, altceva.

La punctele de control, oamenii sunt legitimați, actele le sunt scanate, li se iau amprentele. Sunt dezbrăcați până la piele pentru a li se examina eventualele tatuaje care să-i trădeze ca „naționaliști". Li se examinează telefoanele. Unii trec de „filtre", alții, nu. Familiile pot fi despărțite, asta nu contează.

Jafurile, violurile și execuțiile sumare sunt la ordinea zilei. Cei care nu trec examenul "lagărului de filtrare" sunt protagoniștii episodului următor.

Deportările

Potrivit ministrei pentru Teritoriile Ocupate Temporar ale Ucrainei, Iryna Vereșciuk, aproximativ 45.000 de persoane au fost deportate cu forța de către ocupanți în așa-numita Republică Populară Donețk și mai departe, până în colțuri dintre cele mai îndepărtate din Rusia. Potrivit Avocatul Poporului din Ucraina, Lyudmila Denisova, numărul total al ucrainenilor deportați depășește 400.000.

O cifră comparabilă cu cea a deportărilor staliniste din anii colectivizării forțate a Ucrainei (1928-1933).

Crematoriile mobile

Fără îndoială, cea mai macabră invenție de război rusească. Prezența acestor echipamente în spatele liniilor rusești a fost remarcată încă din zilele premergătoare invaziei, când mișcările de trupe de la granițele Ucrainei erau atent monitorizate. La ce urmau să folosească? La ascunderea pierderilor în rândul armatei ruse?

Viitorul avea să ofere o imagine cu mult mai atroce.

Potrivit autorităților ucrainene, la Mariupol și în alte zone pe care le controlează total sau parțial, rușii au înființat puncte de colectare a cadavrelor civile, pe care apoi le incinerează. Posibil să se fi procedat în acest mod și în zonele din regiunea Kiev, pe care armata rusă le-a controlat pentru o vreme și din care s-a retras.

Rușii au lăsat în urmă sute și sute de cadavre, gropi comune și urme ale unor torturi inimaginabile în secolul XXI, cel puțin pe pământ european.

Ce ne spun toate acestea?

Războiul este un lucru îngrozitor, oriunde și de către oricine ar fi purtat. Confuziile, derapajele, abuzurile sunt imposibil de evitat, chiar și de către armate care se consideră integre. Și puține fapte reprobabile ajung să fie pedepsite, în cele din urmă.

Dar crimele în masă săvârșite de ruși în Ucraina nu mai pot fi considerate drept fapte ale unor trupe scăpate de sub control sau simple acte de cruzime individuale.

Cele trei elemente, lagărele de filtrare, deportările și crematoriile mobile indică o planificare a crimei, cu proceduri bine stabilite și infrastructuri specifice.

Pentru acestea găsim un singur echivalent în războiul modern: Germania lui Adolf Hitler.

Ofensiva din Donbas nu este o simplă ciocnire între două forțe combatante. Este o bătălie între bine și rău, între umanitate și barbarie.

EXCLUSIV

NEWSWEEK LIVE

GARRY KASPAROV:

„Ucrainenii sunt uciși din cauza politicienilor occidentali care au fost corupți, naivi, ignoranți“

Este unul dintre cei mai mari șahiști ai tuturor timpurilor. Dacă nu cel mai mare. A fost, timp de mai bine de două decenii, numărul unu în șahul mondial. Dar este mai mult decât atât. Este un arhicunoscut militant pentru democratizarea Rusiei, un apărător al drepturilor omului. Și unul dintre cei mai vocali opozanți ai lui Putin. – *Sabin Orcan*

DE NOUĂ ANI, GARRY KASPAROV trăiește în exil la New York. Declarațiile lui, tweet-urile lui, cartea lui, în care nu se sfiește să-l compare pe dictatorul de la Moscova cu Hitler, fac înconjurul planetei. Chiar dacă l-au transformat într-o țintă vie a asasinilor Kremlinului.

La începutul lunii mai, Garry Kasparov s-a aflat din nou la București, pentru a deschide cea de-a doua ediție a turneului de șah organizat de Superbet. Ocazie cu care ne-a făcut onoarea să continuăm dialogul de anul trecut.

***Newsweek România*: Bine ați revenit în România, domnule Kasparov.**

Garry Kasparov: Mulțumesc!

Sunt bucuros că ați acceptat să acordați un nou interviu pentru *Newsweek România* în aceste timpuri grele pentru noi toți. Vă mulțumesc pentru această oportunitate. Acum un an, când ne-am întâlnit prima dată, lumea era total diferită față de astăzi. Veți fi aici pentru turneul de șah, ca și anul trecut, dar toată lumea voia să vă întrebe mai întâi despre Putin. Așa că voi începe cu asta. Ați făcut multe predicții anul trecut, le-ați făcut și în cartea dvs. „Vine Iarna“, dar, între timp, Rusia a atacat Ucraina într-un război la scară largă, zeci de mii de oameni sunt morți, milioane de oameni fug din Ucraina, vin în România mulți dintre ei, unii dintre ei. Deci trebuie să admit că pe atunci mă gândeam că sunteți puțin pesimist. Și atunci mi-am amintit o zicală care spune cam așa: Ce este un pesimist? Este un optimist bine informat. Prima mea întrebare este asta: credeți că există vreo șansă pentru pace în viitorul apropiat în Ucraina?

Fiecare război se termină într-un fel sau în altul. Și războiul e urmat de pace. Întrebarea este: în ce condiții? Și cred că va fi pace, în Ucraina, în Europa de Est, dar numai și numai atunci când Putin este scos din joc. Câtă vreme Putin rămâne la putere, nu va fi nicio pace. Dintr-un motiv simplu. Războiul, agresiunea, conflictul, toate sunt componentele atmosferei în care Putin poate supraviețui.

Dictatura lui Putin a ajuns la un punct în care are nevoie de conflict și confruntare pentru a justifica eșecul absolut pe plan intern. Și războiul lui contra Ucrainei, ultima fază, agresiunea fățișă, s-a desfășurat foarte mult sub ochii noștri. Putem fredona melodia Putin este un criminal. Și este, a fost, pentru toate crimele care s-au comis. Dar nu poți spune că a fost secretos în legătură cu planurile lui. Mulți oameni, aproape toți, nu au vrut să vadă ce se întâmpla chiar în fața ochilor lor.

Dacă mergem înapoi în istorie, la Cel de-al Doilea Război Mondial, da, poți spune că atât Hitler, cât și Stalin s-au pregătit pentru război. Dar nu așa de fățiș ca Putin. Și cred că cea mai recentă fază, să sperăm că ultima, a acestei tragedii este rezultatul credinței lui Putin că nu va suferi nicio consecință, din nou, ca de multe ori înainte.

Atacul lui a fost în mare măsură un rezultat al multor ani de inacțiune. De ce nu? Asta este întrebarea preferată a oricărui dictator. De ce nu? Am făcut asta, am făcut asta... O lungă listă de lucruri pe care le-a făcut și nicio urmare, niciun răspuns din partea lumii libere.

EXCLUSIV
Vânătorii de ucigaşi » P.41

Câteva sancţiuni, dezavuări, îngrijorări, îngrijorări serioase, îngrijorări grave. Mare scofală! Niciun preţ concret pe care să-l fi plătit pentru crimele lui, începând cu bombardarea masivă şi la întâmplare a oraşului Groznîi, în 2000, şi apoi mergând până la Siria, în Alep, şi, acum, în Ucraina.

Deci de aceea, mergând înapoi la întrebarea dvs., pacea ar putea fi obţinută doar dacă armata ucraineană, naţiunea ucraineană va învinge maşinăria de război a lui Putin şi Rusia îşi va pierde capacitatea economică şi militară să continue acest război.

Chiar credeţi că armata Ucrainei poate câştiga acest război în teren? Poate să bată trupele lui Putin?

Până acum, se descurcă foarte bine. Şi când războiul a început, mulţi experţi de valoare, dacă te uiţi la CIA şi la Pentagon şi la omologii lor europeni, au prezis că războiul va fi gata în patru zile. Maximum o săptămână. Şi vorbeau despre Ucraina luptând apoi un război de gherilă, făcând paralele cu Afganistan sau cu Vietnam.

Eu am avut o altă părere. Şi am văzut că primul val al armatelor lui Putin a fost respins. Rușii nu a reuşit să cucerească Kiev sau Harkov, apoi s-au retras din nord, acum se concentrează în est. Dar, în ciuda superiorităţii lor copleşitoare a puterii de foc şi avantajului semnificativ în cifre, n-au făcut aproape niciun progres.

În fiecare zi, armata ucraineană devine tot mai puternică, au din ce în ce mai mulţi oameni care se înrolează. Şi, cel mai important, au arme, arme moderne din lumea liberă care zboară către Ucraina. Cred că este o chestiune de timp până când armata Ucrainei va fi mai bine echipată, mai numeroasă. Şi, desigur ştim că spiritul şi rezistenţa acestei armate sunt foarte diferite de armata jefuitorilor lui Putin, care nu au niciun fel de idealuri pentru care să lupte.

Cred că, dacă situaţia actuală nu se va schimba dramatic în următoarele câteva zile, o săptămână, atunci Ucraina este aproape de victorie. Şi dacă este o victorie, nu este doar împingerea armatei lui Putin înapoi pe linia de demarcaţie din 24 februarie. Cred că victoria Ucrainei ar trebui încoronată arborându-şi steagul în Sevastopol.

Și eliberându-se de forțele lui Putin și restaurând suveranitatea teritorială a Ucrainei.

Asta este singura rețetă pentru pace. Și nu este doar în Ucraina, nu este doar în Europa, este în întreaga lume. Pentru că înfrângerea lui Putin trimite un semnal foarte puternic fiecărui alt dictator. Ca Xi Jinping. Că niciun atac împotriva unei națiuni suverane, ca Taiwan de exemplu, nu va fi tolerat și nu va rămâne fără urmări.

Un foarte cunoscut istoric francez, Françoise Thom, scrie într-o carte despre Putin că putinismul nu începe și nu se termină cu Putin. Că este o mișcare politică ce poate supraviețui după Putin. Iar unele voci spun, chiar și aici în România, că oamenii sunt și ei de vină, oamenii care îl susțin pe Putin. Și o fac din cauza nostalgiei după imperiul pierdut. Credeți că este corect? Că după Putin putinismul va supraviețui, curentul lui politic, ideile lui?

Putinismul este o formă de fascism. Și știm că fascismul a supraviețuit chiar și după ce Hitler și Stalin n-au mai fost. Deci în mod natural există anumite trăsături ale caracterului uman, anumite tendințe politice, în anumite locuri, care folosesc această nostalgie, cum ați numit-o, dorința de a avea o mână de fier care conduce națiunea către viitor pentru a ieși din nou la lumină.

Și înțeleg că Rusia se va confrunta cu provocări foarte serioase. Chiar și după ce armata lui Putin va fi învinsă în Ucraina. Nu este de ajuns doar să-l ai afară pe Putin și trupele lui din Ucraina și să eliberezi teritoriile ucrainene.

Ce avem nevoie, și sper că voi fi capabil să contribui la această sarcină istorică, este să scoatem Rusia din acest cerc vicios al imperialismului bolnăvicios. Trebuie să eradicăm virusul imperial din geneza statului rus. Este o misie măreață. Dar de asta avem nevoie de o înfrângere militară. O pierdere decisivă în Ucraina ar putea fi un leac amar, dar necesar pentru a convinge milioane de oameni din Rusia că trebuie să privim altfel lucrurile. La fel ca înfrângerea din 1945 care i-a convins pe germani că trebuie să înceteze să se gândească la ambițiile lor imperiale.

Haideți să vorbim puțin despre „naziști". Pentru că, în ciuda faptului că este comparat adesea cu Hitler, chiar și în cartea dvs. îi comparați, acum Putin folosește eticheta „nazistă" împotriva adversarilor săi, împotriva poporului ucrainean. Și știți toate poveștile pe care propaganda Kremlinului le răspândește, despre naționaliștii ucraineni, Stepan Bandera, despre Batalionul Azov și așa mai departe. Recent, domnul Lavrov, fiind rugat să comenteze contradicția dintre „o țară condusă de naziști" și faptul că domnul Zelenski este evreu, a spus că până și Hitler avea rădăcini evreiești. Ceea ce este fals, știm asta. Adică istoricii o spun, că nu există nicio dovadă pentru asta. Dar credeți că această propagandă, această „sperietoare nazistă" funcționează? Credeți că funcționează în anumite părți ale lumii, în Rusia? Chiar există oameni în Rusia care cred că toți ucrainenii sunt naziști?

Propaganda funcționează. Nu toții rușii, dar mulți o cred, pentru că, dacă te uiți la televiziunile rusești, am făcut-o de câteva ori, m-am for-

RUSIA SE VA CONFRUNTA CU PROVOCĂRI FOARTE SERIOASE. CHIAR ȘI DUPĂ CE ARMATA LUI PUTIN VA FI ÎNVINSĂ ÎN UCRAINA

ţat să fac acest efort. Şi când te uiţi la acest tablou nu vei recunoaşte războiul. Nu că distorsionează faptele, le prezintă total pe dos. Este diferit la 180 de grade. Este un „război" în care „naziştii ucraineni omoară civili", în ţara lor, iar „soldaţii ruşi, eroici, îi salvează".

Deci este foarte primitiv, trebuie să înţelegem, dar sigur că funcţionează. Aşa cum a funcţionat şi înainte, în ţări ca Germania sau fosta Uniune Sovietică. Diferenţa este că astăzi ai numeroase alte surse de informare. Chiar te poţi uita în altă parte pentru a înţelege ce se întâmplă. Şi, desigur, oamenii din lumea liberă, poate cu câteva excepţii, înţeleg foarte bine că este o minciună absolută, un nonsens. Pentru că poţi pune orice etichetă – „nazist", „fascist". Dar până la urmă nu despre etichetă este vorba, ci despre adevăratul înţeles al cuvântului.

Fără să ne adâncim prea mult în această dezbatere filozofică, cred că există un eseu al lui Umberto Eco despre cele 14 principii ale fascismului. Singurul care lipsea în statul lui Putin era agresiunea directă împotriva unui vecin. Acum este şi asta, acum e complet. E despre practică, despre teorie de asemenea, este despre propagandă.

Adică propaganda lui Putin, când auzi ce spun în Rusia, mai ales ruşilor, pentru că încearcă să nu spună acelaşi lucru restului lumii, este despre exterminarea ucrainenilor, despre Ucraina care este doar un teritoriu, nu o ţară, şi nevoia Rusiei nu de a le da o lecţie istorică, ci de a-i elimina pe toţi oamenii din Ucraina care nu sunt de acord cu dreptul Rusiei. Adică atunci când auzi asta, dacă pui faţă în faţă aceste concepte cu propaganda doctorului Goebbels, dacă te uiţi la gândurile lui Putin despre Ucraina şi la gândurile lui Hitler despre Polonia, de pildă, este ceva aproape identic.

Acelaşi limbaj. Dar este totuşi o paradigmă diferită, domnule Kasparov. Pentru că, pe lângă asta, că este considerat un maniac, Putin şi este comparat cu Hitler, el are arme nucleare. Chiar acum, pe televiziunile ruseşti, oameni care lucrează acolo cer Kremlinului să distrugă cu arme nucleare Marea Britanie sau alte state din NATO. N-am văzut nimic asemănător, nici măcar apropiat, pe televiziunile din Occident. N-am văzut niciun jurnalist spunând că trebuie să aruncăm bomba atomică în Moscova sau ceva în genul acesta. Deci acest tip de ameninţare funcţionează? Pentru că dvs. vorbiţi despre o victorie împotriva maşinăriei de război ruseşti. Dar aceasta este marea diferenţă: Putin are arme nucleare, ucrainenii nu.

Şi ce importanţă ar avea asta pentru deznodământul războiului?

Dar credeţi în realitatea acestei ameninţări sau este doar retorică?
Nu, dar chiar devin foarte furios acum când aud asta. Ce importanţă ar avea pentru evaluarea noastră asupra regimului lui Putin şi războiul criminal pe care îl duce în Ucraina?

Nu are. Dar credeţi că le va folosi?
Din nou, aceasta este a doua chestiune. Prima chestiune este: trebuie să ajutăm Ucraina să supravieţuiască şi să respingă atacul?

Absolut!
Abia atunci putem discuta despre armele nucleare. Întrucât acest argument vine foarte adesea de la apologeţii lui Putin. Vai, dar ce putem

face? Practic, du-te naibii! Pentru că de atâția și atâția ani, oameni ca mine strigă în pustiu. L-am fi putut opri pe Putin cu absolut niciun risc, puteam să-l oprim în 2008, când a atacat Republica Georgia, puteam să-l oprim în 2014, la un preț foarte mic comparativ cu ce plătim astăzi.

Acum, haideți să nu găsim aceste argumente despre bombe nucleare ca un motiv de a nu ajuta Ucraina. Da, există un risc, sunt de acord. Dar asta este a doua chestiune. În primul rând, trebuie să aprovizionăm Ucraina cu toate armele de care are nevoie, cele mai moderne arme, pentru a câștiga războiul.

Acum, ar putea Putin să apese pe buton? Probabil, nu știu, probabil. N-aș paria pe asta, nu cred că șansele sunt foarte ridicate. Dar problema nu este Putin, ci dacă are un lanț de comandă care îl va urma. O veste bună. Dacă vrem să-l comparăm pe Putin cu Hitler, nu are fanatici în anturajul lui. Naziștii, mulți dintre ei, erau fanatici, dorindu-și să moară pentru o idee nebunească.

Deci „siloviki" nu sunt așa?
Sunt o gașcă de mafioți corupți. Care obișnuiau să-i atace pe cei care nu se puteau împotrivi. Erau foarte buni la lovit civili sirieni de la mare înălțime, știind că nu le puteau doborî avioanele. Acum se luptă cu ucrainenii și sunt loviți în plin. Și toți știu că dacă o fac, dacă folosesc bombe nucleare, cel mai probabil vor fi loviți la rândul lor de NATO.

NU CRED CĂ OLAF SCHOLZ, ACTUALUL CANCELAR AL GERMANIEI, VISA ÎN CELE MAI RELE COȘMARURI ALE LUI SITUAȚIA DIN PREZENT.

Nu cred că vreunul dintre ei va fi dispus să apese butonul și să folosească arme nucleare tactice. Chiar dacă ar crede că sunt 50 la 50 la sută șanse ca rachetele NATO să-i ucidă în următoarele cinci minute. Nu le pasă de Haga, de Curtea Penală Internațională, dar nu vor să moară. Nu mi se par niște fanatici care-și doresc să devină kamikaze pentru a-i satisface lui Putin ambițiile geopolitice bolnave.

Deci ei se gândesc mai mult la familiile sau averile lor. Pentru că sunt milionari.
Bingo! Sunt multimilionari! Prin urmare, acești oameni au alte priorități în viețile lor. Și cumva trebuie să fim recunoscători corupției rusești pentru că a furat atâtea resurse armatei rusești, au secătuit-o. Chiar și înainte de invazie, au făcut-o total nepregătită pentru un război serios.

Ați spus într-un interviu recent acordat televiziunii publice românești că Occidentul este mai unit împotriva agresiunii lui Putin după acest război din Ucraina. Dacă ne uităm la sondajele europene, pare că aveți dreptate. O largă majoritate a europenilor condamnă războiul și așa mai departe. Dar haideți să ne uităm la politicienii. Avem Germania, Austria, Ungaria care nu-și doresc să pună mai multă presiune, mai multe sancțiuni, se discută despre gazul rusesc.
Viktor Orban a spus că nu va accepta mai multe sancțiuni, pe motiv că poporul ungar va avea de suferit și așa mai departe. Credeți că politicienii sunt răspunzători pentru ce se întâmplă acum? Nu în trecut, vreau să spun, știu

opinia dvs. despre Merkel şi Obama şi alţi lideri mondiali care nu au făcut suficient pentru a-l opri pe Putin să ajungă în acest punct. Dar vreau să spun astăzi, credeţi că aceşti lideri sunt răspunzători pentru că nu vorbesc pe o singură voce împotriva lui Putin?

Există destul spaţiu pentru ei ca să devină duri, şi mai duri, şi să înăspreasc sancţiunile. Şi totodată să-şi dovedească voinţa de a merge până la capăt. Să se asigure că sunt în spatele victoriei ucrainene care va restabili Ucraina în întregime şi în libertate, ca toate teritoriile să fie eliberate, inclusiv Crimeea, şi Rusia să rămână sub sancţiuni până când se vor plăti despăgubiri şi criminalii de război vor fi aduşi în faţa justiţiei.

Mai este încă ceva de spus. În mod natural, Europa, şi vorbim doar despre Europa continentală, pentru că aţi menţionat Europa politică, şi discutăm separat despre Marea Britanie şi Statele Unite, se chinuie. Dar cred că nimeni nu se aştepta acum trei luni ca Europa să fie atât de agresivă, de beligerantă şi de unită în confruntarea cu Putin. Nu cred că Olaf Scholz, actualul cancelar al Germaniei, visa în cele mai rele coşmaruri ale lui situaţia din prezent. În care el trimite armament greu Ucrainei şi dezbate când, nu dacă, ci când Germania va putea tăia petrolul şi gazul rusesc. Asta este o schimbare uriaşă. Nu este dacă ar trebui s-o facem, da, trebuie s-o facem, dar durează. Este o mare transformare.

De aceea, aş vrea să spun că, spre meritul lui, Olaf Scholz nu a fost ales să fie un lider mondial. Este un succesor al politicilor lui Gerhard Schröder şi Angela Merkel, care au fost atât de prietenoase şi de corupte în relaţie cu Putin. Iar el răspunde la presiunea publică.

Cât despre preşedintele Macron, încă o dată, multe lucruri negative pot fi spuse despre comportamentul lui. Dar este preşedintele unei ţări unde 65 la sută dintre votanţii din primul tur au susţinut, au votat pentru candidaţi care erau deschis pro-Putin. Din nou, rezultat al multor ani de propagandă a lui Putin, care au distorsionat judecata poporului francez.

Cât despre Viktor Orban, uitaţi, este o poveste lungă. Şi probabil ar trebui să aşteptăm până când Putin nu va mai fi la putere. Şi vom afla exact ce i-a arătat Putin lui Orban în 2009 când a fost în Rusia şi s-a întors un om schimbat.

Sunt foarte cinic. Ei bine, uitaţi, nu prea îi privesc cu ochi buni pe politicienii europeni. Aş vrea să ştiu despre conturile lor bancare, conturile lor bancare secrete, despre kompromaturile din trecut. Şi cred că vom afla mai multe despre Viktor Orban. Şi vom afla mai multe despre mulţi alţi politicieni europeni.

Pe care dintre liderii lumii, foştii lideri ai lumii, îi consideraţi mai răspunzători pentru faptul că Putin a reuşit să ajungă aici?

Uitaţi, este o listă lungă. Dar i-aş pune în frunte pe Obama şi Merkel, pentru că ei erau liderii. Ei erau cei care erau la putere şi ar fi putut să schimbe cursul istoriei.

Nu au înţeles riscul? Au făcut asta gândindu-se la interesele lor naţionale? Sau a fost altceva?

Este o combinaţie de factori. Cât despre Obama, cred că în mod categoric nu a înţeles riscul, avea zero experienţă. Adică a fost ales preşedinte neavând absolut nicio experienţă executivă, nu a avut o slujbă executivă înainte.

Era un mare vorbitor, un nemaipomenit comunicator, dar avea vederi foarte simpliste și primitive despre politica internațională. A fost susținut de alegătorii americani care-și doreau să se retragă de pe scena mondială. Era după războaiele celui de-al 43-lea președinte, Bush. Așa că americanii nu mai aveau niciun apetit pentru orice implicare externă. Prin urmare, Obama a început această retragere, dar a fost dezastruoasă. Și el nu a văzut nicio amenințare venind dinspre Putin.

Nu vreau să consumăm prea mult timp vorbind despre greșelile lui Obama, care l-au făcut pe Putin să creadă că poate face tot ce vrea. Întrucât America a fost văzută întotdeauna ca singurul egal. Putin vine din Uniunea Sovietică: era „noi și americanii". Iar americanii erau mai puternici. Deci o Americă ieșită de pe scena mondială a însemnat pentru Putin că poate intra în locul ei.

Dar pe Merkel, nu o poți acuza pe Merkel că nu ar fi înțeles această amenințare. Ea este din Germania de Est. Adică știa ce au reprezentat KGB și STASI. Și de aceea nu înțeleg care au fost motivele pentru ea să ignore amenințarea și să facă tot ce Putin avea nevoie pentru a face Europa ostatică a aprovizionării cu gazul lui.

Prin urmare, când Merkel insista de exemplu că Nord Stream 2 are legătură cu afacerile, nu cu politica, i-aș fi chestionat inocența. Și din nou, nu este ca în cazul Schröder, nu ne așteptăm ca ea să accepte o slujbă de la Putin, dar m-aș întreba totuși ce o fi în dosarul ei de la STASI.

Încă o dată, sunt extrem de cinic și nu-mi pasă dacă-i învinovățim pe acești oameni. Pentru că vedem asta acum: ucrainenii sunt uciși, plătesc un preț enorm, în sânge, din cauza politicienilor occidentali care au fost corupți, naivi, ignoranți, interesați de problemele lor interne. Dacă ești un lider al lumii libere, ca președintele Statelor Unite, ai și alte responsabilități.

Și apropo, președintele Biden a fost ales și el din rațiuni interne. Dar este îndeajuns de bătrân ca să înțeleagă că nu are încotro. Și acum, dacă ne uităm la Statele Unite, fac o treabă destul de bună, de fapt o treabă foarte bună, susținând Ucraina și revenind pe scena mondială. După opt ani cu Obama, patru ani cu Trump și un an cu Biden, acum America, după acești 13 ani de absență, se întoarce.

Dar cel mai bine dintre toți este Regatul Unit. Soția mea glumește că probabil în fiecare noapte Boris Johnson vede fantoma lui Winston Churchill. Care îi spune: Boris, trebuie să acționezi! Și Marea Britanie a acționat impecabil de la bun început. Și vedem o coaliție formată din Marea Britanie și națiunile est-europene care a făcut acest front unit și a adunat restul Europei în spatele lor.

În prezent, văd că există acest sprijin puternic al publicului, iar politicienii urmează sprijinul publicului. Și nu cred că sprijinul publicului va dispărea, pentru că, în fiecare zi, în fiecare oră, primim noi dovezi despre atrocitățile comise de trupele lui Putin în Ucraina.

Imagini îngrozitoare vin în fiecare zi din Ucraina. Întorcându-ne la Rusia, un recent sondaj de opinie, realizat de Centrul Levada, care este apreciat ca o sursă de cercetare destul de independentă cu sediul în Rusia, arată că, după începerea războiului, popularitatea lui Putin în rândul poporului rus este în creștere, cred că 12 procente sau cam așa ceva. Credeți că este corect, este adevărat, este posibil? Sau nu?

Cred că în ultimele 20-25 de minute am vorbit despre Putin și Hitler. Și despre Rusia ca fiind o reminiscență a Germaniei naziste. Cum puteți lua în serios sondaje de opinie dintr-o țară nazistă, dintr-o țară fascistă, unde oamenii știu că, dacă spun ceva mai puțin măgulitor despre Führer, ar putea sfârși la închisoare?

Nimeni n-are nici cea mai vagă idee. Vreau să spun că Centrul Levada este doar un nume. Chiar dacă îi considerăm oneşti pe acești oameni, nu știu, ei au de-a face cu o populație care nu are niciun interes să-și împărtășească adevăratele vederi. Sondarea opiniei înseamnă că ești sunat și ești întrebat ce părere ai despre Putin. Pariul meu? Nouă din zece oameni pur și simplu închid. Pur și simplu nu vor să stea de vorbă. De ce?

Avem o parte însemnată a populației care susține războiul lui Putin? Da. Poate 25, poate 30 la sută. Dar aș paria că majoritatea încearcă să rămână tăcută. Nu știm dacă cifrele merg în sus, merg în jos. Știți ceva, ratingul lui Ceaușescu era cât? 99 la sută? Sau ratingul lui Gaddafi? Chiar înainte să fie răsturnați.

Nu știe nimeni.

Știți, de fapt, este o veste bună. Cu cât cifrele sunt mai mari, îți dai seama că este o distorsionare totală, este o minciună absolută. Când spui 55%, da, în regulă, poate 60, dar când vezi cifre ca

VA FI DIN CE ÎN CE MAI DIFICIL PENTRU PUTIN SĂ ASCUNDĂ FAPTUL CĂ RĂZBOIUL MERGE ÎN DIRECȚIA GREȘITĂ. NU ȘTIM CÂȚI SACI DE CADAVRE AU FOST TRIMIȘI ÎN UCRAINA.

KASPAROV
a fost în România cu prilejul etapei Superbet Chess Classic Romania 2022, prima din cadrul circuitului Grand Chess Tour 2022

80 plus, în regulă. Staţi să vedem ce se întâmplă când ştirile din Ucraina vor fi atât de întunecate. Pentru că deja avem aproape 25 de mii de soldaţi ruşi ucişi acolo, zeci de mii sunt răniţi.

Deci pierderile ruseşti fac ca războiul din Afganistan, zece ani de război, să pălească prin comparaţie. Preţurile explodează, sancţiunile îşi fac deja efectul. Mai daţi-le două-trei luni. Va fi din ce în ce mai dificil pentru Putin să ascundă faptul că războiul merge în direcţia greşită. Nu ştim câţi saci de cadavre au fost trimişi în Ucraina: 10, 20, 30 de mii, poate nu este de ajuns, dar poate 40 de mii. Când oamenii vor spune dintr-o dată: staţi puţin, este un război, iar războiul merge în partea greşită. Pentru că în acest moment Putin reuşeşte să menţină un calm relativ în Rusia evitând mobilizarea în masă. Iar oamenii din marile oraşe, ca Moscova, Sankt Petersburg, Ekaterinburg, nu sunt implicaţi în acest război, nu simt pe pielea lor acest război. Ruşii care sunt ucişi în Ucraina vin în cea mai mare parte din aceste suburbii sau din regiuni sărace, din mediul rural.

Din Estul îndepărtat.
Da, din acele republici naţionale. Dar pentru Putin să mobilizeze naţiunea rusă la război înseamnă că va trebui să îi aducă şi pe tinerii, adică nu doar tineri, populaţia masculină din marile oraşe. Vom vedea ce va urma.

Aţi văzut imaginile cu Putin pe stadion, cu tineri cântând „Născut în URSS", ceva de genul acesta? Le-aţi văzut?
Da, le-am văzut.

Evident, erau născuţi după '90. Dvs. v-aţi născut în Uniunea Sovietică. Sunteţi jumătate armean, jumătate evreu, dar vă identificaţi, datorită limbii şi culturii, ca fiind rus.
Corect.

Dar ce credeţi despre aceşti tineri născuţi după '90, care ridică în slăvi Uniunea Sovietică? Şi cu toţii sau o parte dintre ei îl susţin bucuroşi pe Putin. Râdeau pe stadion, declarându-şi susţinerea pentru această agresiune. Nu-mi păreau a fi oameni needucaţi, unii dintre ei. Unii dintre ei păreau să fie oameni educaţi, studenţi, elevi. Credeţi că nu ştiu despre ce este vorba, sunt spălaţi pe creier de această propagandă, de noul naţionalism al lui Putin? Ce se întâmplă cu ei?
Înainte de toate, haideţi să separăm faptele de falsuri. Erau multe imagini de la această celebraţie de pe stadion, pe care aţi menţionat-o, care erau false. Am văzut analiza pe internet, comparând unele dintre imagini cu cele de la evenimentul de acum doi ani. Şi erau identice. Multe imagini erau false. De asemenea, mulţi oameni care s-a adunat acolo au fost fie forţaţi, fie plătiţi ca să facă asta. Şi apoi vedeţi mai târziu steaguri ruseşti, toate acele simboluri fiind aruncate la gunoi.

Adică jucau un rol.
Da. Asta este o faţetă. Dar, încă o dată, există aceşti oameni tineri care susţin fără rezerve războiul şi pe Putin şi care desenează entuziast litera Z? Da. Există. Este distractiv pentru ei, pentru că războiul este în altă parte. Şi mulţi dintre ei, care pot verifica ştirile adevărate, ştiu ce este un VPN şi cum să obţină ştirile adevărate, probabil cred că sunt falsificate de tabăra cealaltă. Bucea sau Borodianka? Nu, astea sunt falsuri ale propagandei ucrainene!

Este un fel de autoapărare psihologică. Vrei să îndepărtezi ştirile pentru că nu vrei să crezi în ele. Pentru că, dacă ai crede că sunt comise de ruşi, ar trebui iei atitudine. Dar ei nu doresc să facă niciun sacrificiu. Se simt foarte confortabil să susţină războiul lui Putin din birou sau din sufragerie sau din bucătărie. Dar aşteptaţi până când Putin le va spune: trebuie să mergem la război! Cred că nu veţi găsi pe nimeni.

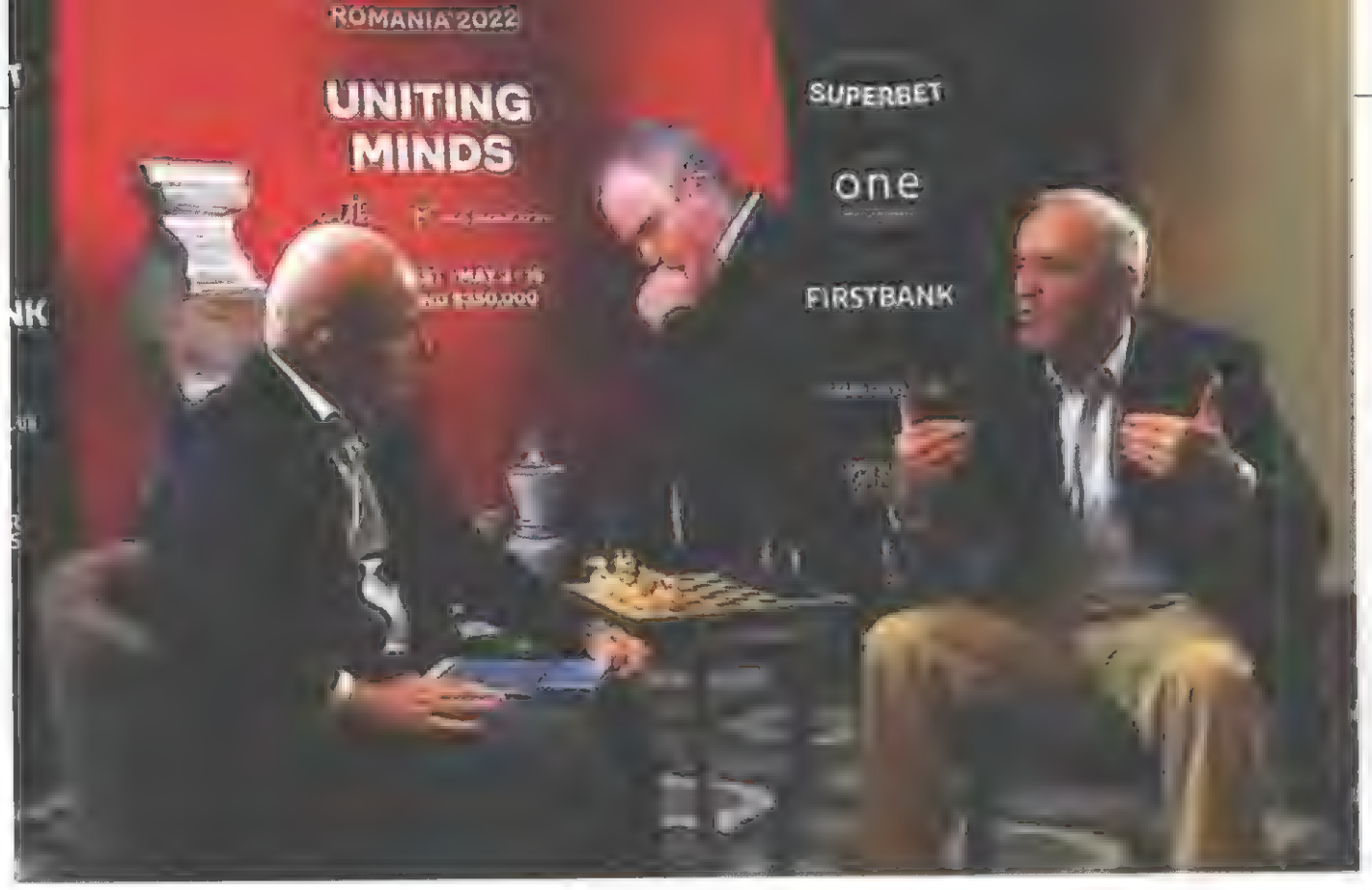

Asta nu este Uniunea lui Stalin, nu este Germania nazistă. Nu există fanatism acolo. Este confortul. De ce nu? Este o veste extraordinară: putem cuceri o bucată de teritoriu. În regulă, dar eşti dispus să mergi la război? Mă îndoiesc foarte tare că vreunul dintre ei ar fi dispus.

Într-o altă ţară.
Exact. De aceea, ştiţi, puteţi vedea o mulţime de lucruri la suprafaţă, dar cred că în profunzime regimul nu are sprijinul ideologic şi spiritual al poporului. Iar atunci când sancţiunile vor începe să funcţioneze cu adevărat, şi nu cred că trebuie să aşteptăm prea mult, două-trei luni, cred că atitudinea se va schimba extrem de repede.

Deci combinaţia dintre eşecul militar în Ucraina şi sancţiunile care afectează Rusia vor conduce la revoltă. Şi apoi vom vedea dacă poliţia rusă, aparatul rus de securitate se vor îndrepta atât de entuziast împotriva protestatarilor antirăzboi, bătând demonstranţi paşnici. Vor arăta acelaşi entuziasm, acelaşi zel să meargă împotriva a sute de mii, milioane de protestatari furioşi care vor cere condiţii decente de trai şi în cele din urmă vor protesta împotriva lui Putin şi a acţiunilor lui care i-au adus în această situaţie?

În interviul de anul trecut, aţi spus, dacă îmi aduc aminte bine, că numai presiunea externă va funcţiona. V-am întrebat atunci despre opoziţia internă, despre opoziţia politică, despre Navalnîi, şi aţi spus că nimic din toate acestea nu merge, oligarhii nu pot face nimic, numai presiunea externă dă rezultate. Aţi comparat situaţia cu epoca Reagan-Gorbaciov. Şi am observat că domnul Gorbaciov nu a spus absolut nimic de această dată, în ultimele şase luni, despre război. Este acţionar la *Novaya Gazeta*, unul dintre ultimele ziare care şi-a închis ediţia tipărită de teamă că va fi închis de autorităţi în urma relatărilor despre războiul din Ucraina. Şi nu a spus nimic, nici măcar două vorbe despre acest război. Ce credeţi despre el?
Părerea mea despre Gorbaciov nu s-a schimbat. Am scris despre asta, am vorbit despre asta. Nu sunt surprins că este mut, pentru că este un produs al aceluiaşi sistem ca Vladimir Putin. Şi da, a făcut multe lucruri de apreciat pentru tranziţia de la Uniunea Sovietică, o formă de cvasi-democraţie, dar nu erau adevăratele lui intenţii. Cred că, aşa cum a spus-o de multe ori, a încercat să salveze socialismul şi să-l facă mai acceptabil pentru secolul XX. I-a spus un socialism cu faţă umană.

Şi declaraţiile lui în ultimii 30 de ani, după colapsul Uniunii Sovietice, au fost întotdeauna pe aceeaşi linie cu politicile oficiale ruseşti. Nu cred că veţi auzi ceva de la el acum, pentru că a condamna acest război ar însemna să se pună împotriva regimului care are rădăcini în KGB şi în trecutul sovietic pe care Gorbaciov nu le-a respins niciodată.

Da, dar ce ar avea de pierdut? Ar putea rămâne în cărţile de istorie. Este bătrân.
Uitaţi, eu cred că marile decizii sunt luate...

Credeţi că îl susţine pe Putin sau pur şi simplu nu-i pasă?
Vreau să spun, de dragul reputaţiei lui, haideţi să spunem că nu-i pasă. Acesta e cel mai bun lucru pe care-l pot zice despre el. Şi are 91 de ani acum, nu cred că îşi poate schimba vederile despre lume la această vârstă. Aşa că haideţi să agreem despre el că este indiferent faţă de lume.

În legătură cu vârsta, Putin este septuagenar. A fost un zvon zilele trecute...
Putin va împlini oficial 70 în octombrie, ca să fim precişi.

Da. Deci a fost un zvon zilele trecute că va fi supus unei intervenţii chirurgicale sau aşa ceva şi că-l va desemna în locul său pe Patruşev, un fost KGB-ist ca şi el, care a fost şeful FSB. Credeţi că există o şansă de a ajunge de la rău la mai rău în aceste condiţii dacă Patruşev chiar va prelua puterea după Putin?
Mai întâi de toate, nu comentez pe baza zvonurilor. E Putin bolnav? Nu ştiu. Arată slăbit. Când te uiţi că este foarte grijuliu cu aparenţele, la comportamentul lui. Ceva se întâmplă. Vă aduceţi aminte, îi tremurau mâinile. Poate are o anumită durere de spate, nu ştiu, nu sunt doctor. Dar ceva se întâmplă, ştiţi, nu este acelaşi Putin pe care-l vedeam. Are faţa lăţită, poate ia nişte medicamente. Dar nu ştiu. Încerc să evit orice comentarii pentru că nu contează pentru mine care este situaţia lui medicală actuală.

Lăsaţi-mă să reformulez. Este cineva din anturajul său de siloviki mai rău, mai periculos decât Putin?
Este un nonsens absolut, un nonsens absolut. Este la fel ca atunci când se spunea că Stalin are nişte indivizi cu adevărat răi în spatele lui, sau Hitler. Nu! Putin este coloana vetebrală a sistemului. Oricine îl va înlocui pe Putin, din orice motiv, va încerca să dea înapoi. Apropo, îl va scoate pe Putin ţap ispăşitor. Asta este regula. Vor încerca să îmbunătăţească relaţiile, vor încerca să facă nişte concesii.

Prin urmare, nu cred că vor putea să păstreze sistemul fără el. Pentru că, încă o dată, dacă rămâi fără coloana vertebrală, trebuie să faci eforturi pentru a construi un nou echilibru. Şi în actualele condiţii din Rusia, şi cu războiul aflat în desfăşurare, cred că este imposibil. Dar nu vă lăsaţi păcăliţi, nu căderi în această capcană: Vai, lucrurile ar putea fi mai rele! Am auzit-o pentru atâţia ani: ştiţi, dacă îl atacaţi pe Putin şi sunteţi prea aspri cu el, vor apărea nişte naţionalişti ruşi oribili în locul lui. Am participat la dezbateri cu mulţi aşa-zişi liberali din Rusia în urmă cu 15 ani. Când mă criticau pentru că sunt prea radical. O, nu înţelegi, Putin este singura noastră speranţă! Şi le-am spus: fasciştii vor apărea în Rusia odată cu Putin!

O ultimă întrebare, pentru că timpul nostru a trecut...
Nu este timpul nostru, este timpul lui Putin care s-a scurs.

Da, ştiu.
Noi avem tot timpul din lume.

O ultimă întrebare. Pentru că a fost în cursul discuţiei noastre. A fost un text publicat în *The Atlantic*, nu ştiu dacă l-aţi citit, scris de un fost oficial al Departamentului de Stat, Eliot Cohen: „Putin nu e un maestru al şahului". Era o analiză a strategiei lui Putin în Ucraina. Credeţi că Putin gândeşte ca un jucător de şah, ştiţi, gândindu-se la următoarele lui mutări, la strategie, având în vedere un final al jocului? Sau nu-i pasă ce se va întâmpla în Ucraina, în Rusia, în perioada următoare?
În ultima vreme, sunt obişnuit ca ideile mele, chiar întregi pasaje din cărţile mele să fie citate fără menţionarea numelui meu.

Asta este din cartea dvs.: „Putin nu e un maestru al şahului".
Da, nu că este din cartea mea, dar pentru mulţi ani am spus că Putin nu este un jucător de şah, ci un jucător de poker. Este un oportunist. Este bun la cacealma, la umflat miza şi la făcut pariuri. Dar în şah trebuie să acţionezi altfel. Jocul de şah este un joc de strategie şi ai toată informaţia în faţa ta, este disponibilă. Piesele tale, piesele mele. Ştim amândoi, eu ştiu ce ai, tu ştii ce am. Nu-ţi ştiu planurile, dar ştiu care sunt resursele. Acesta este un joc care nu li se potriveşte dictatorilor. Dictatorii au atitudini foarte diferite. Ei vor să joace un joc al secretelor, un joc al cacealmalei, al şantajului, al intimidării. Asta nu este şah. Este mai degrabă un joc de cărţi. Şi cea mai bună analogie este cu pokerul. Iar Putin n-a avut niciodată planuri pe termen lung. Întotdeauna a fost aşa: pot să fac asta? De ce nu? Când a atacat Republica Georgia, avea idee ce ar putea face dacă i s-ar oferi şansa. Şi apropo, întotdeauna şi-a declarat intenţiile. Ceea ce pentru mine este un indiciu că nu era sigur dacă poate face asta.

Discursul lui la München în 2007, la conferinţa de securitate, unde a vorbit despre revenirea la două sfere de influenţă în Europa, a fost o tentativă de a testa dacă americanii şi europenii vor accepta viziunea lui geopolitică privind dreptul Rusiei de a controla spaţiul fostei Uniuni Sovietice, fostele republici sovietice şi Europa de Est, adică fostul imperiu sovietic.

Şi văzând că nu există niciun răspuns, atunci a decis: de ce nu? Este un altfel de joc, nu şah. Şi a atacat Ucraina crezând că va putea fi victorios în câteva zile, continuând acelaşi joc pe care l-a avut înainte cu liderii occidentali. A pus mâna pe ceva şi apoi s-a întors la masa tratativelor, negociind de pe poziţii de forţă.

Ultimul lucru la care s-a gândit a fost că va fi târât în război ca acum. De aceea trebuie să folosim această ocazie unică. Fiecare dictator în trecut a ajuns în cele din urmă să încalce linia roşie finală. Au încălcat multe linii roşii, dar au încălcat linia roşie finală. Şi n-ar trebui să-l lăsăm să scape de data asta.

Domnule Kasparov, vă mulţumesc foarte mult pentru acest interviu. Şi vă aşteptăm din nou anul viitor la acest turneu de şah.
Absolut.

Şi sper că vă simţiţi bine în România. Şi în siguranţă.
În România sigur mă simt în siguranţă. Şi sper că anul viitor vom vorbi despre...

Altceva.
Despre un viitor luminos, nu despre un prezent întunecat.

Vă mulţumesc foarte mult!

DICTATORII AU ATITUDINI FOARTE DIFERITE. EI VOR SĂ JOACE UN JOC AL SECRETELOR, UN JOC AL CACEALMALEI

CONFLAGRAȚIE

Ziua Victoriei a trecut, războiul continuă și intră într-o fază decisivă

Lumea a răsuflat, totuși, ușurată după parada militară de Ziua Victoriei, organizată la Moscova. Vladimir Putin nu a declarat război total Ucrainei și nici nu a decretat mobilizare generală, așa cum se specula. Dar războiul continuă și intră într-o nouă fază.

A FOST O ZI A VICTORIEI FĂRĂ mari victorii în Ucraina, în care un Vladimir Putin a apărut îmbătrânit și obosit, încercând să-și mențină poporul de partea sa, într-un discurs făcând apel la Cel de-al Doilea Război Mondial.

Liderul de la Kremlin s-a străduit să justifice din nou ofensiva din Ucraina, țară al cărei nume nu l-a menționat nici măcar o dată, în timpul discursului său.

El a atacat din nou Occidentul pentru că nu ar fi luat în seamă cererile Rusiei de garanții de securitate și de renunțare la extinderea NATO, argumentând că Moscova nu a avut altă opțiune decât să lanseze o acțiune militară, în condițiile în care deținea informații că Ucraina urma să atace în Donbas. O afirmație care nu se susține. Agresorul este Rusia. Armata invadatoare este cea rusă, ea a deschis focul, ea a pornit bombardamente nemiloase asupra țintelor civile.

În discursul său, liderul de la Kremlin a recunoscut că au fost înregistrate pierderi, fără însă a furniza cifre. El a lăudat spiritul de luptă al militarilor ruși, cu referire la Donbas. Dar nu a scos niciun cuvânt despre eșecul de proporții înregistrat de armata sa în regiunea capitalei ucrainene Kiev.

O pervertire a victoriei din 1945

Numeroase au fost paralelele cu Cel de-al Doilea Război Mondial, numit de istoriografia rusă Marele Război pentru Apărarea Patriei, alături de promisiunea că Rusia va ieși din nou învingătoare.

Există însă o deosebire fundamentală: dacă în confruntarea militară din 1941-1945, Uniunea Sovietică a fost cea atacată, de această dată Rusia este invadatorul. Însă mitul Marelui Război este adânc înrădăcinat în conștiința publică rusă.

Regimul Putin a cheltuit sume exorbitante pentru producții cinematografice și alte proiecte culturale și artistice în care nu doar a fost preamărită vitejia Armatei Roșii, dar a fost înfățișată o Uniune Sovietică luptând de una singură împotriva nazismului. În mod fals, propaganda rusă a făcut abstracție de existența coaliției antihitleriste. Putin a reinterpretat abuziv istoria, acuzând Polonia că poartă vina declanșării războiului. A fost adoptată o lege prin care oricine pune în discuție varianta oficială a istoriei Celui de-al Doilea Război Mondial este pasibil de închisoare.

De la sosirea sa la putere, acum peste două decenii, Vladimir Putin a pervertit sensul Zilei Victoriei, marcată la 9 mai în spațiul ex-sovietic și la 8 mai în Occident.

De la un prilej de aducere aminte a sacrificiilor și de promisiune că astfel de atrocități nu trebuie să se mai repete, propaganda Kremlinului a transformat această zi într-una de celebrare a războiului. Iar „victoria" a fost transformată, treptat, dintr-una contra nazismului într-una împotriva „Vestului". Azi, ucrainenii și occidentalii sunt numiți „naziști", ceea ce produce o puternică impresie într-o bună parte din societatea rusă.

Dar dacă Vladimir Putin a evitat escaladarea în Ziua Victoriei, ce se va întâmpla în săptămânile și lunile următoare?

DE

OVIDIU NAHOI

MANIFESTAȚIE
Vladimir Putin a defilat pe 9 mai doar cu tancurile în Piața Roșie. S-a abținut să declare, oficial, război Ucrainei.

Încotro s-ar putea îndrepta războiul

Occidentul se așteaptă ca războiul să mai dureze, chiar dacă sunt toate șansele ca Ucraina să câștige, în cele din urmă.

Alianța este hotărâtă să ajute Ucraina, „chiar dacă va dura luni sau ani" pentru a-l învinge pe Putin, a asigurat secretarul general al NATO, Jens Stoltenberg, într-un interviu pentru ziarul german *Die Welt*.

Pe teren, războiul pare să se fi transformat într-unul de uzură și, potrivit serviciilor americane de informații, Putin se pregătește de un conflict prelungit în Ucraina, iar obiectivele sale se extind dincolo de regiunea Donbasului, până în Transnistria, după cum a declarat directoarea serviciilor naționale de informații (DNI) Avril Haines, în audierile din Congresul SUA, potrivit agenției News.ro.

În timp ce vicepreședintele Dumei de Stat a Federației Ruse, Piotr Tolstoi, a vorbit deschis despre intențiile Moscovei de a continua războiul „până când trupele ruse vor ajunge la granița poloneză".

O afirmație, desigur, exagerată în condițiile în care progresele ofensivei ruse în Donbas sunt neconvingătoare iar armata ucraineană a pornit o serie de contraatacuri încununate de succes.

Însă Rusia poate dispune de echipamentele și forțele umane necesare pentru a reuși aducerea sub control a sudului Ucrainei, a face joncțiunea cu Transnistria și a ajunge la gurile Dunării – un scenariu deosebit de rău pentru tabăra occidentală și îngrozitor pentru România, care s-ar trezi din nou vecină cu Rusia.

Cu toate eforturile și pierderile înregistrate, cu toată izolarea politică și economică, Rusia ar putea clama astfel o victorie importantă și va da poporului îndoctrinat mesajul că sacrificiile n-au fost zadarnice.

Aceasta îi va oferi Kremlinului răgazul necesar pregătirii unei noi ofensive. Când? Pe ce direcție? E imposibil de prevăzut acum, dar este clar că un succes al operațiunilor în sudul și estul Ucrainei va alimenta apetitul Rusiei pentru noi aventuri războinice.

De la sosirea sa la putere, acum peste două decenii, Vladimir Putin a pervertit sensul Zilei Victoriei

Va urma o perioadă de maximă încordare între Occident și Rusia, cu România țară de primă linie, în pregătirea unei viitoare confruntări.

Occidentul se află acum în plin proces de alimentare a Ucrainei cu armament greu la standarde NATO și de instruire a militarilor ucraineni. Suntem, de fapt, martorii unei curse contracronometru: ucrainenii încearcă să se pună la punct cu noile echipamente, rușii încearcă să-și refacă efectivele lovite din greu în prima parte a invaziei, să se regrupeze și să învețe din greșelile ofensivei ratate asupra Kievului.

Victoria ucrainenilor depinde în mod necesar de reușita acestei curse. De asemenea, moralul ucrainenilor și motivația lor vor cântări enorm în balanța războiului.

Ucraina păstrează o bună șansă de a respinge atacul rusesc și de a împinge forțele Kremlinului pe aliniamentele de dinainte de 24 februarie, dacă nu chiar mai mult.

Iar întrebarea este ce va face Vladimir Putin în fața perspectivei de a nu se alege cu nimic de pe urma aventurii sale în Ucraina. Va merge dincolo de punctul fără de întoarcere pe care-l reprezintă apelarea la armele de distrugere în masă?

Ne putem gândi la armamentul chimic, biologic sau chiar la folosirea armelor nucleare tactice, de mici dimensiuni, dar al căror efect psihologic se așteaptă să fie imens.

Ar fi un punct de cotitură nu doar în război. Ar fi o cotitură în istorie și în relațiile internaționale.

„NOUA NEALINIERE“ sau insidioasa susținere a Rusiei pe plan global

Nu toată lumea condamnă agresiunea Rusiei la adresa Ucrainei. Unele țări o susțin, multe se cantonează în ambiguitate, din diferite interese. Acest joc a avut virtuțile sale în timpul războiului rece. Dar acum poate fi periculos. – *Ovidiu Nahoi*

DE ÎNDATĂ CE VLADIMIR PUTIN A INVADAT Ucraina, întreaga lume s-a ridicat pentru a condamna agresiunea. Rusia este izolată pe plan global, economic, politic și diplomatic. Ei bine, această imagine s-ar putea să fie una deformată. Zeci de națiuni de pe toate continentele fie ezită să se poziționeze clar în privința Rusiei, fie se situează de-a dreptul de partea acesteia. Se face simțită o atmosferă de război rece, cu două blocuri antagoniste și un grup de state care ezită să se poziționeze clar de o parte sau de alta, încercând pe cât posibil să tragă foloase de pe urma ambelor tabere.

China consideră Rusia un aliat indispensabil

Unele state sunt legate direct de Moscova. Siria lui Bashar al-Assad, de exemplu, al cărei conducător își datorează supraviețuirea politică intervenției militare a Rusiei. Sau Venezuela, legată politic, ideologic, militar și economic de Rusia. Belarus este demult un stat client al Rusiei. După protestele masive din 2020, dictatorul Lukașenko mai rămâne la putere doar datorită regimului de teroare pe care l-a instituit, cu susținerea directă a Moscovei.

China consideră Rusia un aliat indispensabil în confruntarea ei cu America și cu Occidentul și pare tentată să dea mai degrabă vina pe Vest pentru declanșarea ostilităților. Cu câteva zile înainte de invadarea Ucrainei, în preajma deschiderii Jocurilor Olimpice de Iarnă de la Beijing, Xi Jinping și Vladimir Putin și-au reînnoit jurămintele de prietenie sinceră. După începerea războiului, Beijingul nu a dat niciun centimetru înapoi de la această poziție.

Viktor Orban, simpatizant al stilului dur rus

Serbia lui Alexander Vucic este de mult timp un aliat fidel al Rusiei în Balcani și păstrează sentimente amare față de Occident în urma crizei din Kosovo din 1999.

Vecina sa Ungaria, unde Viktor Orban tocmai și-a reînnoit mandatul de premier, nu s-a opus sancțiunilor economice dictate de Uniunea Europeană, dar mai departe nu susține embargoul asupra petrolului și gazului metan. Budapesta nu și-a ascuns niciodată apropierea politică de Moscova, cele două țări au inițiat proiecte de cooperare economică.

Viktor Orban este un simpatizant al stilului dur de guvernare al lui Vladimir Putin și, oricum, se situează pe poziții antagoniste cu liderii europeni, care îl acuză de gestionarea fondurilor europene în beneficiul propriei camarile ca și de încălcarea libertății presei și a normelor statului de drept.

Democrația indiană, la rândul ei, client major al industriei ruse de armament, nu s-a alăturat sancțiunilor.

Într-un turneu recent efectuat în Europa, premierul Narendra Modi, a cărui țară are, de asemenea, interese economice fundamental legate de Occident, a încercat să mai dreagă busuiocul cerând o mobilizare globală în favoarea păcii. Rămâne însă dificil de înțeles cum vede India instaurarea păcii.

Emiratele Arabe Unite și Arabia Saudită se numără printre principalii aliați americani din regiune, mari importatori de frunte de arme americane. Cu toate acestea, cele două monarhii petroliere nu au condamnat invazia.

Premierul Viktor Orban este mai apropiat de Rusia decât de UE

Arabia Saudită, acord de cooperare

Anul trecut, Arabia Saudită a semnat un tratat de cooperare militară cu Moscova, iar relaţiile dintre Mohammad Bin Salman şi noua administraţie americană sunt mai degrabă reci. Joe Biden a adus în discuţie uciderea jurnalistului Jamal Khashoggi şi încălcarea drepturilor omului în Arabia Saudită. De asemenea, Washingtonul a blocat trimiterea unor echipamente suplimentare sofisticate. Să nu uităm că cele două monarhii nu au răspuns pozitiv apelului preşedintelui Biden de a creşte producţia de petrol, spre a sprijini astfel embargoul împotriva Rusiei.

Pe continentul african, ţări precum Africa de Sud, Algeria, Tunisia, Mali, Republica Centrafricană refuză, de asemenea, să condamne Rusia.

Preşedintele sud-african Cyril Ramaphosa a acuzat chiar NATO pentru declanşarea războiului. Partidul său, Congresul Naţional African, care guvernează din 1994, a avut legături strânse cu fosta Uniune Sovietică, în timpul regimului de apartheid.

State în mâna Rusiei

Mali și Republica Centrafricană sunt direct la mâna Rusiei, guvernele lor depinzând de sprijinul miliţiilor grupului privat Wagner, apropiat de Kremlin. Algeria își joacă propria carte, șantajând Spania cu oprirea livrărilor de gaze, nemulțumită de ceea ce consideră a fi sprijinul Madridului pentru Maroc, vecin și rival tradițional.

Nici Egiptul, deși în mod tradiţional se numără printre aliaţii Americii în lumea orientală, nu iese din discreţie. Cairo se teme mai degrabă de efectele războiului asupra securităţii sale alimentare şi împărtășește cu Moscova poziții comune în privința dosarului libian.

Republicile central-asiatice sunt prea dependente, economic şi militar, de Rusia pentru a îndrăzni vreo poziționare fățișă anti-Moscova. Cu toate acestea, pentru unele dintre ele, bogate în resurse, se deschide oportunitatea de a lua locul Rusiei în livrările de gaz şi petrol către europeni. Azerbaidjanul ar fi în cea mai avantajoasă poziţie, dată fiind aşezarea geografică, dar pot intra în discuţie Kazahstanul şi chiar şi Uzbekistanul. De notat că acestea din urmă sprijină umanitar Ucraina și, de asemenea, guvernul uzbek a anunţat că va refuza să recunoască republici separatist înființate pe teritoriul ucrainean.

Imediat după începerea conflictului, Israelul s-a situat într-o poziţie rezervată. Această reţinere a fost explicată prin existenţa unei înțelegeri tacite cu Moscova, pentru ca aceasta să închidă ochii la atacurile israeliene asupra luptătorilor Hezbollah, în Siria. Grupările sunt susţinute de Iran, aliat regional al Rusiei.

Apoi, în Israel există un mare număr de locuitori proveniți din Rusia, iar sentimentele lor față de Vladimir Putin nu sunt neapărat negative. În primele zile de la declanşarea invaziei, premierul israelian Naftali Bennet a mers la Moscova pentru a discuta cu Vladimir Putin și a propune un plan de mediere – demers care până acum nu a fost încununat de succes.

Într-un mod greu de explicat, Kremlinul și-a înstrăinat unul dintre statele care, departe de a-i fi aliat în această aventură, măcar adoptase un ton mai reținut. S-a întâmplat după ce ministrul de Externe rus, Serghei Lavrov, a justificat „denazificarea" Ucrainei, în condițiile în care președintele Zelenski are origini evreiești, prin faptul că „și Hitler avea strămoși evrei".

Declarația a produs furie în Israel și printre evreii din întreaga lume, la fel, a produs indignare în tabăra occidentală. În aceste condiții, Moscova n-ar trebui să se mai aştepte la prea multe concesii în viitor din partea statului israelian.

Atmosferă de război rece

CU ATÂTEA STATE CARE EZITĂ să ia o atitudine clară împotriva Moscovei (atunci când nu o susțin de-a dreptul), se conturează o atmosferă amintind de războiul rece și de mișcarea apărută atunci, a „țărilor nealiniate" - cu multe state care evită manifestarea sprijinului puternic pentru Occident sau pentru principalii săi rivali de la Moscova și Beijing.

Ideea nealinierii a apărut în anii 1950, având la bază refuzul, sub diferite forme, de aliniere la blocurile rivale conduse de Washington și Moscova. Printre inițiatori s-au numărat India lui Nehru, Indonezia lui Suharto, Egiptul lui Nasser, Iugoslavia lui Tito și așa mai departe. Dictatorul român Nicolae Ceaușescu și-a manifestat adeseori simpatia față de această mișcare, dar nu a părăsit niciodată blocul condus de Moscova. Nealinierea a fost văzută ca o modalitate de a păstra autonomia față de politica foarte intruzivă a Moscovei dar și de a rezista puterilor coloniale, prin rămânerea în afara conflictului sovieto-american. Aceste idei și interese au condus la înființarea Mișcării Nealiniate, în 1961. Era mai degrabă un for de consultări reciproce și prea puțin un „al treilea bloc" dar își afirma meritul de a fi reușit să adune majoritatea țărilor și populației lumii.

Într-o analiză consacrată „noii nealinieri", publicată pe platforma „The Conversation" de John Ciorciari, profesor asociat de politici publice la Universitatea Michigan (SUA), acesta atrage atenția asupra limitelor mișcării în timpul războiului rece.

Potrivit analizei sale, câteva principii de bază au ghidat mișcarea, inclusiv anticolonialismul, anti-imperialismul, respectul pentru suveranitate și integritatea teritorială, nonagresiune și noninterferență.

Dar de aici au început și dilemele: cum să te poziționezi atunci când un stat puternic încalcă principii fundamentale precum suveranitatea și integritatea teritorială? Ar trebui membrii Mișcării Nealiniate să ia atitudine comună pentru a se opune acestor tendințe?

De multe ori, când interesele superputerilor erau în joc, statele nealiniate nu au reușit să cadă de acord. Liderii din state precum Cuba și Vietnam au văzut puterile occidentale ca amenințări neoimperiale și au fost în mod clar de partea Moscovei, în ciuda aderării la Mișcare. Statele conservatoare, cum ar fi Arabia Saudită și Maroc, s-au înclinat constant spre Washington. Mulți au căutat o relativă neutralitate. Aceste diferențe le-au subminat capacitatea de a-și exercita influența colectivă.

În 1979, de exemplu, membrii erau profund divizați cu privire la invazia sovietică a Afganistanului. Cincizeci și șase au votat pentru a condamna invazia sovietică la Națiunile Unite, dar nouă au susținut Moscova și 26 s-au abținut. Aceste cifre sunt remarcabil de similare cu voturile recente privind Ucraina, observă expertul.

FOTO: PROFIMEDIA

CEAUȘESCU a jucat cartea nealinierii în comunism și s-a întâlnit cu președintele Carter (dreapta). Vladimir Putin, la reuniunea Rusia - Africa

Diferențele dintre „acum“ și „atunci“

PENTRU MULTE ŢĂRI, O OPOZIŢIE MANIFESTĂ la adresa Rusiei presupune riscuri economice enorme, legate direct sau nu de aprovizionarea cu produse energetice. Şi să ne imaginăm ce s-ar întâmpla dacă, într-o zi, China ar decide să invadeze Taiwanul. Dependența economică a multor state de China este chiar şi mai constrângătoare decât în cazul Rusiei.

În acelaşi timp, aceste state rămân puternic atașate ideii de suveranitate şi ordine internaţională bazată pe reguli – conştiente fiind tocmai de vulnerabilitatea lor în cazul unui conflict generalizat, cu dimensiuni militare şi economice.

Or, Rusia a arătat că un război de agresiune, bazat pe cotropire, distrugeri sistematice, jaf şi exterminarea populației locale poate fi o realitate palpabilă a zilei şi nu doar un capitol în cărțile de istorie.

Ambiguitatea (nu mai vorbim de susținerea făţişă) conferă puterii agresoare siguranța impunității. Rusia trebuie să fi mizat puternic pe asta în perioada premergătoare declanşării invaziei.

Este adevărat că unitatea pe care Occidentul a demonstrat-o, încă din ziua fatidică de 24 februarie, l-a luat prin surprindere pe Vladimir Putin, care se aştepta să aibă în faţă o lume democrată divizată şi neputincioasă.

Propaganda Kremlinului, pe de altă parte, nu uită să scoată în evidenţă numărul mare de state care continuă să aibă o atitudine nuanțată, în disonanță cu un Occident pe care îl acuză că împinge Ucraina în război.

China, interesată puternic de Taiwan, urmăreşte cu atenţie toate aceste poziţionări, având aceeaşi perspectivă a impunității. Este aceasta în interesul „nealiniaţilor“? Mai curând, nu.

Lucrurile se complică odată cu amenințarea dinspre Moscova legată de armele de distrugere în masă. În lumea războiului rece, „nealinierea“ îşi putea avea virtuțile sale, în umbra rivalității a două super-puteri care, în cele din urmă, înțelegeau să asigure un anumit echilibru strategic prin evitarea „opțiunii nucleare“.

Dacă amenințarea Rusiei de a trece „linia roşie“ se dovedeşte mai mult decât o mişcare propagandistică, noua „nealiniere“ – în realitate, o acomodare cu agresiunea - nu rămâne doar inutilă, ci de-a dreptul periculoasă.

FOTO: INQUAM PHOTOS / GEORGE CĂLIN; PROFIMEDIA

INVADAREA UCRAINEI DE CĂTRE Rusia a șocat opinia publică internațională, mai ales prin cruzimea de care au dat dovadă soldații ruși. Crimele împotriva civililor, violurile, bombardarea marilor orașe ce a arătat ca o veritabilă ruletă rusească cu rachete, au generat o reacție vehementă din partea Occidentului, care s-a mobilizat exemplar în ajutarea Ucrainei pentru a rezista în fața invadatorilor.

Decizia luată de Vladimir Putin de a porni „operațiunea militară specială", așa cum mincinos a denumit invazia împotriva Ucrainei, este o consecință a tradiției istorice a Rusiei, a modului în care arată și funcționează arhitectura ei de putere, a tipului de leadership de la Kremlin. Transformarea militarilor ruși în mașinării cinice de ucis oameni nevinovați a fost posibilă în special cu ajutorul propagandei, executată, și de această dată, de un aparat foarte bine pus la punct. Propagandă care a fost resimțită și dincolo de granițele Rusiei, inclusiv în România. Pentru a oferi o perspectivă cât mai fidelă asupra războiului, asupra Rusiei lui Putin și asupra propagandei moscovite, ***Newsweek România*** a invitat câțiva intelectuali de marcă ai României să analizeze aceste aspecte și să identifice tușele fine ale acestui veritabil război ilegitim. – ***Silviu Sergiu***

VLADIMIR TISMĂNEANU

Neo-bolșevismul de extremă dreaptă

Cine nu pricepe că destinul Ucrainei prefigurează destinul acestei planete în secolul XXI și mai departe este fie orb, fie de rea-credință. Putin acționează genocidar. Masacrul în masă îi produce o stare de extaz. Agresiunea rusă, o revărsare de barbarie, a anulat tabuuri garantate internațional după Al Doilea Război Mondial. Este un război colonial bazat pe o ideologie exterministă. În ce fel de lume vrem să trăiască copiii noștri, urmașii noștri? Una a barbariei sclavagiste ori una a drepturilor omului și cetățeanului? Agresiunea rusă, botezată „operațiune militară specială", este un proiect etnicid si liberticid. Ucrainenii vor o republică civică, Putin și tagma sa le refuză dreptul la autodeterminare. Protestul Maidanului a început ca ripostă la decizia lui Ianukovici de a accepta dictatul lui Putin și de a renunța la planul de integrare in UE. Anexarea Crimeii a prefigurat ceea ce petrece acum. Occidentul nu a recunoscut pretențiile ruse, dar comerțul a continuat comme si de rien n'etait.

Ideologia putinistă, o sinteză de imperialism megaloman, slavofilie mesianică și conspiraționism kaghebist a devenit camuflajul simbolic al unei legitimități specioase. Putin și camarila sa nu acceptă niciun fel de limitare a dominației cleptocrate pe care o exercită caligular asupra societății și economiei ruse. Superiahturile castei oligarhice condusă de Putin, Nikolai Patrușev și restul bandei, ostentația lipsită de orice urmă de rușine, batjocorirea populației, toate acestea creează un climat potențial exploziv. Ura lui Putin pentru Volodimir Zelenski nu este egalată decât de aversiunea sa pentru Alexei Navalnîi. Este ura autocratului pentru decembriști, a tiranului pentru cei care își riscă viața în apărarea libertății.

Pentru a înțelege implicațiile politice, economice, militare și morale ale războiului, cred că e necesar să ne păstrăm capacitatea de discernământ.

Mai presus de orice, să ne ferim de gândirea dezideravită (wishful thinking). Să urmărim cu atenție genealogia, ramificațiile și avatarele ideilor politice. Să recurgem la surse primare. Am avut șansa să cresc într-o familie unde se vorbea frecvent limba rusă. Era limba maternă a tatălui meu. Aveam cred 10 ani când am început sa citesc *Pravda, Roman Gazeta, Novyi Mir, Novoye Vremya* și *Literaturnaia Gazeta*. Apoi, am învățat să compar sursele între ele și să-mi formez sine ira et studio propria-mi poziție. Dar, mai ales, să nu cad în capcana unei neutralități care ascunde de fapt un partizanat mai mult sau mai puțin rușinat...

În cartea „Putin's Totalitarian Democracy: Ideology, Myth, and Violence in the Twenty-First Century", pe care am scris-o împreună cu Kate Langdon, apărută la Palgrave Macmillan în 2020, am explorat și, îndrăznesc să spun, am anticipat erupția de violență criminală din aceste ultime două luni. Regimul neo-totalitar putinist este o versiune exacerbată a ceea ce marele istoric Robert C. Tucker a definit drept bolșevismul de extremă-dreaptă (Bolshevism of the Far Right).

VLADIMIR TISMĂNEANU este politolog, profesor de științe politice la Universitatea Maryland, Statele Unite ale Americii.

DRAGOȘ PAUL ALIGICĂ

Războiul a creat o nouă realitate economică și geopolitică pentru România

România și poporul român au răspuns admirabil provocărilor date de război. A fost un test de umanitate și solidaritate pe care poporul român l-a trecut remarcabil - spontan și foarte uman, fără partipriuri ideologice sau agende personale stridente.

Cu privire la implicațiile războiului, cred că deja putem spune că, pe măsură ce acesta se prelungește, noua situație creată va reprezenta un câștig cert din punct de vedere economic pentru România. De pildă, tot mai multe companii multinaționale realizează acum - confruntate cu bulversările războiului - că stabilitatea instituțională și de securitate precum și sistemele de guvernanță și reziliență create de spațiul Uniunii Europene și NATO oferă anumite garanții trecute cu vederea până acum. Aceste garanții nu mai pot fi bătute în termeni de cost/beneficiu, atunci când sunt luate în calcul riscurile și incertitudinile reale generate de investiții și activități intensive în capital și tehnologie în spațiul unor economii precum cele ale Rusiei sau Chinei. Toate cele de mai sus sugerează că România poate oferi în acest moment nu doar o zonă temporară de refugiu și de regrupare, ci poate oferi mai mult și pe termen lung: O bază sigură de consolidare a bazei de operațiuni pentru toate aceste companii sau ramuri de activitate economică care se văd nevoite acum să regândească profund structura de producție, achiziții și distribuție în Eurasia.

Pe de altă parte însă, din punct de vedere geopolitic – influență, diplomație, securitate- nu este deloc clar că evoluțiile vor fi favorabile țării noastre. Aici lucrurile sunt amestecate și pot evolua, indiferent de „învingător", în direcții problematice pentru noi.

Se pot face însă încă foarte multe. Lucrurile sunt în mișcare și consolidarea noastră (atât ca poziție reală, cât și ca percepție internațională) la Marea Neagră și pe coridorul Gdansk-Constanța, este o prioritate. Marea Neagră s-a dovedit o regiune mai importantă decât se credea. Polonia s-a dovedit o forță regională și un partener cu care ar trebui să prioritizăm inițiativele noastre. Războiul a creat o nouă realitate și o nouă percepție cu privire la ceea ce marele gânditor de origine română, David Mitrany, numea „The Middle Zone". România este alături de Polonia pilonul acestei zone. Ar trebui să materializăm rapid, geopolitic și diplomatic această realitate.

Cu privire la propaganda rusă în România, să încep prin a spune că nu am informații sau acces la mijloacele tehnice moderne, necesare în ziua de azi, pentru a face o evaluare profesională a acestui tip de fenomen. Ochiometric vorbind și din perspectiva surselor deschise, monitorizate lax și sporadic, nu am fost foarte impresionat de această progagandă - nici sub aspectul formulelor tehnice și nici sub aspectul conținutului.

Ceea ce m-a impresionat neplăcut - și mi s-a părut chiar îngrijorător- au fost anumite ieșiri, fie puerile, fie teribiliste, ale unor comentatori care probabil aveau bune intenții prooccidentale, dar care au ajuns să facă afirmații sau insinuări profund iresponsabile și detrimentale interesului național al României, avansând șabloane narative ce sugerează că România ar fi cam pe același plan sau linie atitudinală cu țări ca Ungaria sau Austria, atunci când e vorba de poziția față de Rusia și agresiunea acesteia în Ucraina. Este neadevărat, incorect și în cel mai bun caz un malpraxis. Ceva inacceptabil la comentatori cu pretenții profesioniste.

DRAGOS PAUL ALIGICĂ
este KPMG Profesor de Științe Administrative, Universitatea București

ADRIAN PAPAHAGI

Propaganda putinistă: ghid de deconstrucție

Cred că e util să înțelegem câteva mecanisme ale propagandei ruse și ale *trolling*-ului aferent. Spațiul fiind scurt, punctez rapid, decalogic.

1. **Sădirea fricii, demoralizarea, panica (iod, benzină, valută, ulei).** Va fi război mondial, nuclear, mobilizare generală, invazie, foamete, lipsă de combustibili.

2. **Teoria victoriei inevitabile a lui Putin.** Ucrainenii ar trebui să se predea, România să fie neutră (deși e membră NATO!), să nu-i provocăm pe ruși. Se vede însă cu ochiul liber că Blitzkrieg-ul rusesc s-a împotmolit și s-a transformat în război de uzură, pe care Putin îl pierde.

3. **Preluarea minciunilor neo-sovietice.** Nu e invadarea unui stat suveran, ci reunificarea Rusiei istorice, „denazificarea" unui regim. Aici, suveraniștii noștri nu sunt încurcați de încălcarea suveranității Ucrainei.

4. ***Cherry picking*:** selecționarea adevărului care te aranjează. De pildă, eliminarea lui Ceaikovski din programul unei filarmonici e transformată în subiect major, de parcă Ceaikovski, nu milioane de ucraineni ar fi în pericol.

5. ***Divide et impera.*** E folosit pretextul minorităților: Ucraina ne-a furat Bucovina de Nord și Bugeacul; de fapt le-a anexat URSS și au ajuns în Ucraina după destrămarea Închisorii Popoarelor. Noi suntem români, nu ne interesează decât românii noștri (propaganda AUR).

6. ***Whataboutism.*** „De ce ajutăm refugiații ucraineni, dar de săracii noștri nu ne pasă?". Ne pasă, iar una nu o exclude pe cealaltă, dar nu acesta e subiectul zilei. „Dar ce spui despre atacurile occidentale din Irak sau Serbia?". Irakul și Serbia erau oricum dictaturi și state agresoare, ceea ce nu e cazul Ucrainei, iar SUA nu a anexat părți din aceste țări.

7. **Comparații false.** „UE e noua URSS, suntem colonia Occidentului". Evident că UE ne-a bombardat cu miliarde de euro, nu cu rachete. Milioane de români și-au găsit nesiliți de nimeni bunăstarea în Occident, nu în Rusia, și multe alte milioane lucrează în firme create în România grație capitalului și inteligenței occidentale, începând cu Dacia. NATO/UE nu ne-au anexat, ci noi am cerut să aderăm. Altminteri, orice parteneriat are și obligații; Occidentul nu are obligația să ne dezvolte pe banii lui, interesele sunt reciproce. Când tragem linia, am ieșit pe plus. Minusul arată ca în Ucraina: invazie, moarte, exod, distrugeri de vieți și de bunuri.

8. **Teoria conspirației.** Dacă nu a reușit să pună botniță și microcipuri tuturor, sau să ne ucidă pe toți cu serul experimental, sau să îmbogățească Pfizer, „oculta globalistă" vrea să mute atenția și (nu se știe cum) l-a determinat pe Putin să atace Ucraina (*wag the dog*).

9. **Falsul pacifism și mutarea vinei.** NATO provoacă Rusia, nesocotindu-i interesele strategice și extinzându-se spre est, de parcă Rusia ar avea dreptul să decidă la ce alianțe militare aderă state suverane precum Ucraina, Georgia sau Republica Moldova. Zelenski ar fi de vină că nu se predă imediat, nu rușii, pentru că invadează un stat suveran.

10. **Manipularea identitară selectivă, în medii ortodoxe.** Putin ar apăra ortodoxia de globalism. Puțin contează că „ortodoxul" Putin ucide ortodocși ucraineni și trimite inutil la moarte soldați ruși, tot ortodocși, sau că se folosește de luptătorii musulmani ai lui Kadîrov pentru a măcelări civili ucraineni. Criminalul asiatic de la Kremlin ar fi, pasă-mi-te, apărător al civilizației europene, conservator și bun creștin, fiindcă a finanțat „ctitorii" la Atos și în Rusia, cum spunea episcopul tomitan. În realitate, doctrina lui Putin e euro-asiatică, antidemocratică și anticristică. Călăul stalinist arestează și ucide opozanți, invadează țări, bombardează maternități și spitale – adică opusul învățăturii creștine, prudenței, scepticismului și moderației conservatoare, sau civilizației înseși.

FOTO: PROFIMEDIA

➤**ADRIAN PAPAHAGI** este profesor la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj

CĂTĂLIN AVRAMESCU

Crima ca instrument de guvernare

În Rusia lui Putin nu se moare la întâmplare. Iată cazul lui Andrei Krukovski, manager la Gazprom. Avea 37 de ani. Judecând după fotografii, omul era într-o formă foarte bună. S-a dus la munte. A căzut de pe o stâncă. Autoritățile tratează întâmplarea ca pe un „accident". Problema este că în ultimele săptămâni o serie misterioasă de „accidente" a luat viețile a patru directori și asociați Gazprom. Și nu oricum. Unii și-au masacrat întreaga familie, după care s-au „sinucis". Alți câțiva oligarhi de rang inferior au pățit la fel.

Poate că este o coincidență. Sau poate că nu. În 2013, a fost găsit mort Boris Berezovsky, un influent oligarh rus. Omul s-a spânzurat în vila sa din Londra. Poate că era supărat, afacerile nu îi mergeau bine. Mai ales de când se despărțise de un anume Vladimir Putin, pe care îl sponsorizase la începutul carierei sale politice.

Iată altă coincidență. Un fost ofițer al serviciilor secrete sovietice și rusești, Alexander Litvinenko, a „defectat". Ajuns în Marea Britanie, omul începe să povestească. Printre altele, că primise ordin să îl ucidă pe Berezovsky. Poate că mințea. Nu poți să încrezi chiar așa, în oricine. Dar, în 2006, Litvinenko a luat ceaiul într-un hotel din Londra cu doi oameni care erau agenți ai serviciilor rusești. A murit, după trei săptămâni, în chinuri atroce, otrăvit cu poloniu radioactiv. Evident, o substanță care nu se găsește într-un dulap din bucătăria hotelului. Investigația britanicilor a descoperit exact cine și pe unde a transportat poloniul, care a lăsat o adevărată dâră luminoasă prin Londra, ajungând în camera de hotel a asasinilor.

În Rusia lui Putin este riscant să intri în vizorul șefului suprem. Peste unii dă mașina. „Accidente". Alții se aruncă de la etaj. Viața, desigur, este grea. Alții, ca jurnalista Anna Politovskaya sau ca politicianul Boris Nemțov, primesc un glonț în cap. Foștii agenți secreți par să aibă parte de cele mai speciale „accidente". Serghei Skripal, alt agent care a defectat în Anglia, a fost otrăvit cu Novichok, o toxină extrem de letală, despre care mulți specialiști nici nu știau că există.

Grupul de investigații Bellingcat, din Olanda, și-a făcut un obicei să îi urmărească pe agenții serviciilor secrete ruse. Se vede treaba că aceștia, obișnuiți să îi urmărească pe alții, nu se pricep să își șteargă urmele când sunt urmăriți, la rândul lor. Bellingcat a publicat, recent, numele, numerele de telefon și adresele a sute de agenți secreți care lucrează la Moscova. Cum? Simplu. Au urmărit livrările de *fast-food* dintr-o anumită clădire.

Ce a descoperit Bellingcat, printre altele, este că echipe de „operatori" ai serviciilor rusești au urmărit, pas cu pas, opozanți, jurnaliști și oameni de afaceri. În unele cazuri, țintele acestora și-au pus ștreangul de gât, au înghițit dioxină ori a dat peste ei un camion. „Accidente", presupun.

Rusia nu a recunoscut nimic. Dar a și refuzat orice cooperare cu anchetatorii britanici, olandezi sau din alte state. O altă coincidență, bănuiesc.

Vladimir Putin, la rândul său, crede că este vorba despre calomnii ale Occidentului.

Doar că se simte obligat să precizeze, pentru cine știe să citească în zațul cafelei politice, că Skripal era un „trădător" și un „gunoi".

Puțină teorie, acum. Regimurile totalitare clasice au ucis mai mulți oameni decât regimul putinist. (Până acum, dar despotul din Kremlin are timp să recupereze). Au ucis milioane de oameni în lagăre, în închisori, sau pur și simplu pe marginea drumului. Însă nu toate aceste regimuri au practicat, ca un instrument de politică de stat, asasinatul extra-judiciar. Sau, când au făcut-o, a fost excepția. Regimul Ceaușescu, spre exemplu, a înfometat milioane de români. A tras în demonstranții de la Timișoara, Cluj sau București. Era, fără îndoială, un regim criminal. Însă la urmărirea și uciderea unui inamic politic complicii lui Ceaușescu nu se pricepeau prea bine. În unele cazuri, au încercat să „paseze" sarcina asasinatului unor interlopi sau unor grupări teroriste palestiniene. China comunistă a lui Mao este alt exemplu. Puteai fi declarat „dușman al poporului", bătut măr și lichidat într-un lagăr. Alături de milioane de alți cetățeni. Dar șansele să primești, din partea unui necunoscut care dispare în noapte, un cuțit în coaste în timp ce așteptai autobuzul nu erau prea mari.

Trebuie un anume gen de regim care să recurgă la aceste tactici. Care sunt specifice mafiilor. Trădătorii acestor mafii, mai cu seamă, au parte de un asemenea tratament. O mafie este în competiție cu un guvern pentru controlul unui teritoriu. Însă, spre deosebire de un guvern, o mafie nu poate

FOTO: PROFIMEDIA

recurge la instrumentele politice și administrative obișnuite. Așa că îi rămân cele extra-judicare.

La bază este intimidarea. Când șeful unei mafii vrea să trimită un mesaj, trimite pe cineva. Cu pumnul greu, cu ceafa lată, cu tatuaje și cu un vocabular rudimentar. Dacă subiectul nu pricepe, se trece la nivelul următor. Este esențial să se înțeleagă că Boss nu glumește. Poți ajunge să fii pescuit într-un butoi umplut cu ciment.

Dar există aici o problemă. Un guvern nu este, totuși, o mafie. Are mijloace administrative, are legi (oricât de abuzive), are o politică. Chiar și guvernele care au în program genocidul nu ar avea, în principiu, de ce să recurgă la asasinate individuale organizate în umbră și comise în spatele blocului, ca ultimul borfaș.

Dar exact asta se întâmplă, în anumite condiții. Iată cazul lui Serghei Kirov, prim-secretarul organizației de partid din Leningrad. Asasinat la 1 decembrie 1934, de un personaj obscur, care a fost repede executat. Nu există dovezi clare că Stalin a comandat crima, dar e limpede că i-a căzut bine. Kirov era văzut în partid ca un posibil succesor al lui Stalin. Iar Stalin nu ezita să scape de dușmanii săi prin asasinat. În 1940, în Mexic, Trotsky a fost trăznit cu un topor în cap de un agent NKVD.

Regimul nazist a utilizat, la rândul său, în anumite momente, asasinatul. Cazul clasic este acela al „Nopții cuțitelor lungi" (30 iunie – 2 iulie 1934), când echipe de SS-iști au dat buzna peste membri proeminenți ai SA-ului și i-au ucis.

Observați aici un tipar. Un regim autoritar, criminal, recurge la asasinate punctuale, extra-legale, în două situații. În primul rând, când țintele se află în afara jurisdicției sale. (Lucru destul de riscant, pentru că sunt în jurisdicția altui stat). În al doilea rând, și semnificativ pentru scopurile noastre, când un lider extrem (înconjurat, de regulă, de o camarilă) dorește să se desprindă de ancorele legale și insituționale ale propriului regim. Cu alte cuvinte, când se radicalizează. Iată cazul lui V.I. Lenin și a grupului conspirativ din jurul său care ordonă asasinarea țarului Nicolae al II-lea și a familiei sale într-un subsol al unei case din Yekaterinburg. Un act care desprinde noul regim bolșevic, încă în formare, de vechiul regim.

Vladimir Putin, cu sprijinul celor mai extreme departamente din serviciile de spionaj rusești, civile sau militare, a recurs la asasinat încă de la începutul perioadei în care a dominat politica rusă. Ziariști, lideri politici, afaceriști, foști agenți ai serviciilor de spionaj, sau chiar politicieni străini (prim-ministrul din Muntenegru, de exemplu, a fost țintit de o tentativă de asasinat). Asta arată că el și grupul din jurul său erau decișiși de la început să revoluționeze instituțiile și ordinea „Federației Ruse". Putin nu s-a radicalizat treptat. Mai degrabă, este Occidentul cel care a ajuns foarte lent la înțelegerea naturii regimului său. Iar faptul că încă primește telefoane de la disperați precum Emmanuel Macron arată că unii nu s-au trezit nici măcar acum, în ceasul al doisprezecelea. ◻

➤ **CĂTĂLIN AVRAMESCU**
este conferențiar universitar la Facultatea de Științe Politice a Universității București

ALEXANDRU CĂLINESCU

Ucraina: dimensiunile unei tragedii

Am scris mai multe articole, în ultimele săptămâni, despre războiul pe care Rusia l-a declanșat împotriva Ucrainei. Am încercat să fac analize, nu predicții. Am fost, ca atâția alții cred, surprins nu o dată de evoluția evenimentelor. Ucrainenii s-au apărat eroic, dar acum rușii lansează atac după atac și e greu de spus în ce parte se înclină balanța. M-am întrebat și eu dacă Putin e nebun; or, în momentul de față constatăm că nebunia a cuprins toată conducerea statului, s-a răspândit printre cadrele militare, printre oamenii din mass-media etc. Căci e pură nebunie să amenințI cu bomba nucleară, să te lauzi cu rachete care pot distruge orașe mari sau chiar țări, să imaginezi cum Marea Britanie va fi înghițită de ape după ce va fi lovită de o armă sofisticată ș.a.m.d. Scenarii halucinante sunt construite cu o sinistră inconștiență. Chiar dacă admitem că e aici și intenția de a-i intimida pe adversari, acest delir nu devine mai puțin neliniștitor.

Astfel de amenințări erau curente pe vremea Uniunii Sovietice: capitaliștii – etichetați drept „atâtători la război" – trebuiau striviți, zdrobiți, Occidentul era înfierat drept dușmanul de moarte al „lagărului păcii", era întreținută – cu o consecvență iresponsabilă – teama de un nou război mondial. Vreme de multe decenii, Rusia sovietică a practicat această retorică agresivă, pozând în același timp în apărătoare a păcii („*URSS, bastionul păcii e*", cum suna o lozincă din anii '50). Să mai spun că scenariul se repetă astăzi aidoma, că Moscova pretinde că este încolțită de NATO, că armata rusă aduce pacea în Ucraina și că, de fapt, ucrainenii au atacat Rusia, nu invers?

Cu cât minciunile Kremlinului sunt mai grosolane, cu atât ele au șanse mai mari să-i păcălească pe naivi și pe cei lipsiți de discernământ. Kremlinofilia (reiau termenul folosit de Françoise Thom) e o maladie răspândită, cu simptome ușor de detectat, dar a cărei eradicare ridică probleme serioase. Ea este practic întotdeauna asociată cu un antiamericanism virulent, ceea ce face imposibilă discuția cu un kremlinofil: tu îi vorbești de atrocitățile săvârșite de ruși, el îți amintește de exacțiunile comise de americani, tu te declari scandalizat de minciunile rușilor, el ține să-ți demonstreze că liderii occidentali n-au fost mai prejos. Acest tip de raționament este profund vicios și el conduce la echivalări absurde, care pretind, spre exemplu, că sistemul capitalist este la fel de odios și de criminal ca sistemul comunist. Asta, bineînțeles, spre bucuria nostalgicilor și a tuturor celor care nu dau doi bani pe ideea de libertate. Rețelele de socializare au devenit un teritoriu privilegiat atât pentru răspândirea informațiilor false cât și pentru diseminarea propagandei pro-Kremlin. Pe acest teritoriu își dau mâna prostia și ticăloșia, într-o combinație în cel mai înalt grad toxică.

De deznodământul războiului din Ucraina este legată soarta întregii lumi democratice. E vital ca ajutoarele militare (capitol la care România strălucește prin absență) să ajungă la timp și ca înaintarea rușilor să fie stopată. Suntem martorii unei tragedii înspăimântătoare – orașe rase de pe fața pământului, blocuri retezate și încă fumegânde, morți aruncați în gropi comune, plus exodul disperat a milioane de ucraineni.

E un coșmar care trebuie să ia sfârșit.

ALEXANDRU CĂLINESCU este istoric literar, critic literar și publicist român. Este profesor de literatură franceză la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iași

FOTO: PROFIMEDIA

MIRCEA MIHĂIEȘ

Altoiuri și altoiri

Cine are răbdare să parcurgă istoria Rusiei, constată că există o înspăimântătoare continuitate a brutalității, agresivității și violenței. În toate formele sale de organizare statală, țara a suferit de o fobie a vecinătății. Rușii au lăsat mereu impresia că ar fi dorit să fie singurii oameni de pe planetă. Obsesia maladivă a întâietăților a fost întotdeauna atât de mare, și disprețul față de ridicol atât de mic, încât au ridicat-o la nivel de artă. E de mirare că numele lui Adam și al Evei nu sunt ruseşti.

În rest, totul a fost inventat și experimentat de ei, cei mai buni, mai frumoși și mai pașnici dintre pământeni. Până și Miciurin, faimosul adept al ameliorării și încrucișărilor de plante, n-a murit în patul lui, ci căzând dintr-un căpșun.

Țară a kitsch-ului sentimentaloid, al suferinței lăcrimoase și al caricaturii absurde, Rusia pare fi blestemul lăsat pe pământ pentru a-i pedepsi periodic pe oameni. Ideologia lui Miciurin seamănă cu două picături de apă cu cea a lui Putin. Botanistul spunea: „Nu ne putem aștepta la favoruri din partea naturii. Să i le smulgem — aceasta este sarcina noastră". Spre deosebire de român, care e prieten cu codrul, cu „râul, ramul", rusul se află în adversitate cu întregul univers. Putin n-a făcut decât să dea expresie militară eternului impuls al rusului de a smulge. Doar că acolo unde Miciurin altoia, Putin „altoiește"...

Lumea civilizată a intrat, odată cu invazia Ucrainei, în stare de șoc nu pentru că n-ar mai fi văzut războaie, ci pentru că s-a lăsat dusă de nas în propaganda deșănțată a pacifismului rusesc.

Deși grosolană, ea a fost îngurgitată pe nemestecate de un Occident naiv, idealist și progresist. Generația mea a fost pisată cu o mulțime de lozinci mincinoase despre „Marele Vecinuț", cum îi spunea Isidor Isou, construite toate după calapodul „URSS / Bastion al păcii e". S-a văzut în ultimii șaptezeci de ani cât de pașnic e URSS-ul și cât de blând se dovedește succesorul lui ideologic. O știu prea bine ungurii din 1956, cehoslovacii din 1969, cecenii, gruzinii, sirienii și crimeenii din zilele noastre. Peste tot, rușii au adus fericire și prosperitate. Evident, pentru ei, nu pentru cei ocupați. Deși n-au nicio contribuție semnificativă la civilizația modernă, urmașii lui Petru cel Mare și-au creat o identitate din aroganță și un stil din dispreț și ură pentru oricine nu li se prosternează de bună voie.

Cultul liderului unic și etern provine dintr-o cultură a habotniciei și a fanatismului religios. Putin a exploatat cu sălbăticie nevoia de „tătuc" a rușilor și a transformat-o într-un instrument ucigaș. Revizionismul imperialist al Moscovei a pus lumea în situația de a alege între victimă și călău. Putin a pus o enormă presiune asupra fiecăruia dintre noi. Astăzi, orice poziționare și nuanțare decât aceea alături de victime e o dovadă de ticăloșie. Asasinatele banditești din Ucraina au anulat posibilitatea de a opta și au încheiat orice discuție. Despre ce să dialogăm, când distrugerile de locuințe, violurile, asasinatele oamenilor nevinovați sunt metodele prin care rușii înțeleg să „denazifice", să „dezarmeze" și să „dezucrainizeze"? Rusia nu poate fi învinsă cu forța logicii și a bunului simț. Ea nu știe decât de argumentul forței și al terorii.

Este lumea occidentală capabilă de o replică pe care rușii s-o înțeleagă? Doar China ne poate spune.

➤ **MIRCEA MIHĂIEȘ**
este scriitor, eseist, critic literar, profesor (studii americane și britanice) la Universitatea de Vest din Timișoara

O PACE DE SCURTĂ DURATĂ
Membrii serviciilor azere poartă un steag uriaș într-o procesiune în noiembrie anul trecut, care marchează un an de la încheierea conflictului militar cu Armenia. În ultima vreme, însă, tensiunile dintre cele două țări s-au reaprins.

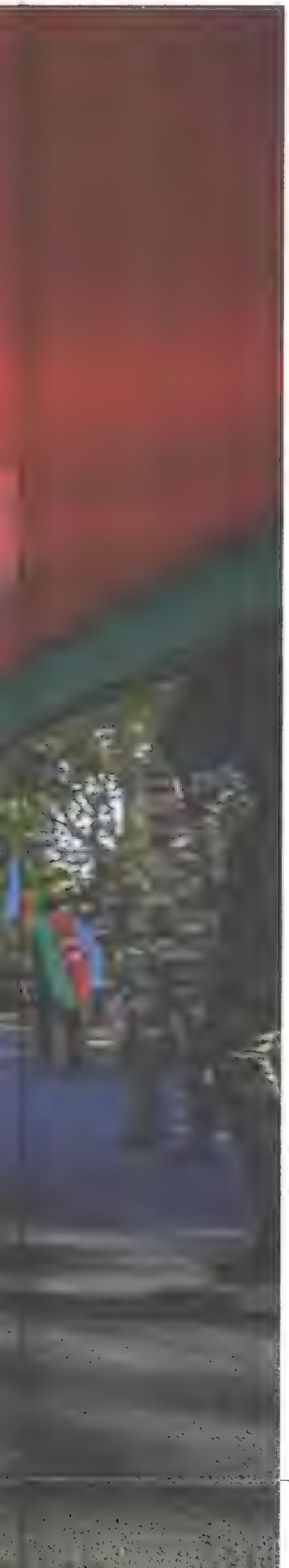

Un nou război în fosta URSS

Pe măsură ce războiul din Ucraina se dezlănțuie, un al doilea conflict se pregătește, între aliatul Rusiei, Armenia, și Azerbaidjan.

PE MĂSURĂ CE RĂZBOIUL DIN UCRAINA ESTE în plină desfășurare, aliatul Rusiei, Armenia, se teme de izbucnirea unui nou front la granița sa cu rivalul Azerbaidjan, tensiunile fiind tot mai acute între aceste țări vecine din Caucazul de Sud.

La fel ca Rusia și Ucraina, Armenia și Azerbaidjan sunt două națiuni post-sovietice cu o lungă istorie de dispute teritoriale letale. Cel mai recent război a izbucnit în septembrie 2020, un conflict sângeros de 44 de zile, concentrat asupra regiunii Nagornîi-Karabah, unde etnicii armeni au înființat un stat separatist numit Republica Artsah, în urmă cu trei decenii, pe un teren recunoscut internațional ca fiind parte a Azerbaidjanului.

Cel mai recent conflict din disputa de un secol asupra acestui teritoriu s-a încheiat în mare cu un acord ce a permis forțelor ruse de menținere a păcii să intre pe câmpul de luptă. Dar, pe măsură ce Moscova se concentrează asupra a ceea ce a numit „operațiunea militară specială" împotriva Ucrainei, apar rapoarte despre un nou conflict la granița de sud a Europei cu Asia.

„Forțele azere atacă soldații armeni în Artsah în acest moment, în timp ce eu vorbesc", a declarat Hayk Mamijanyan, deputat al Parlamentului armean pentru *Newsweek*, la sfârșitul lunii martie.

Mamijanyan numește atacurile recente o „încălcare clară" a acordului de încetare a focului semnat între cele două părți la 9 noiembrie 2020. Armenii „nu au fost chiar mulțumiți" de acord, spune el, dar „chiar și acel tratat este încălcat acum".

Mamijanyan afirmă că Azerbaidjanul folosește situația din Ucraina ca „pârghie" pentru a-și reînnoi ofensiva, „pentru a profita" de războiul Rusiei cu un alt vecin. „Sper cu adevărat că lumea nu va tăcea de data aceasta", spune el. „Lumea și majoritatea organizațiilor internaționale au tăcut în timpul războiului de 44 de zile și sper că, în ciuda ineficienței Guvernului armean, organizațiile internaționale și lumea vor acorda atenție crimelor pe care le comite Azerbaidjanul în acest moment".

Rapoarte mixte de conflict

Azerbaidjanul a minimizat inițial rapoartele recente despre ciocniri, despre care autoproclamata Republică Artsah spune că au ucis cel puțin doi militari armeni până acum.

Ministrul Apărării din Azerbaidjan a declarat la sfârșitul lunii martie că „situația este exagerată artificial de surse armene", deși a recunoscut ulterior că a avut loc un fel de confruntare după ce omologul său rus a anunțat că forțele azere au intrat în zona de menținere a păcii și ministrul rus al Apărării, Serghei Șoigu, a purtat o convorbire cu șeful Apărării armene, Suren Papikian, și apoi cu cel al Azerbaidjanului, Zakir Hasanov.

Într-o declarație transmisă *Newsweek* de Ambasada Azerbaidjanului la Washington, Ministerul Apărării din Azerbaidjan a declarat că „membrii detașamentelor armate ilegale armene au încercat să saboteze unitățile armatei azere", dar apoi au fost „forțați să se retragă" ca urmare a contramăsurilor. Iar Ministerul a spus că relatarea Rusiei despre evenimente, care a susținut narațiunea Armeniei, „nu reflectă adevărul".

„Cu regret vă informăm că retragerea completă a restului armatei armene și a detașamentelor armate ilegale armene de pe teritoriul Azerbaidjanului, în conformitate cu articolul 4 din această declarație, nu a fost încă efectuată", a declarat Ministerul Apărării din Azerbaidjan.

„De aceea, Armenia, nu Azerbaidjanul, este cea care încalcă prevederile Declarației" încheiate ca parte a acordului de încetare a focului de anul trecut.

Dar mulți armeni se tem că ultime-

de

TOM O'CONNOR

le ciocniri ar putea fi doar începutul a ceva mai de rău augur, mai ales că privirea comunității internaționale este fixată pe conflictul exploziv din Ucraina.

„Desigur, această coincidență cu criza ucraineană nu poate fi întâmplătoare", a declarat Kristine Vardanian, deputat al Adunării Naționale a Armeniei și membru al blocului „Armenia", pentru *Newsweek*.

Ea consideră că, trupele rusești fiind blocate în Ucraina, Azerbaidjanul caută să profite de o oportunitate pentru a reporni efortul „de a evacua armenii din Artsah prin război, pentru a-i priva pe armeni de oportunitatea de a trăi în patria lor".

În sprijinul acestui punct de vedere, ea citează rapoarte recente ale locuitorilor etnici armeni din Nagornîi-Karabah, teritoriu disputat care face parte din Azerbaidjan, dar în cea mai mare parte guvernat de Republica Artsah, care spun că sunt tăiați de la utilități de către Azerbaidjan.

„Aceasta nu este singura armă folosită, trucuri teroriste sunt folosite zilnic împotriva a aproximativ 120.000 de oameni din Nagornîi-Karabah", spune Vardanian. „Civilii sunt adesea agresați pentru a-i determmina să-și părăsească casele, fiind amenințați că vor fi evacuați forțat".

Ea indică, de asemenea, un alt actor important implicat în conflict. În timp ce Armenia este aliată cu Rusia ca parte a Organizației Tratatului de Securitate Colectivă (CSTO), Azerbaidjanul împărtășește o relație politică, culturală și militară strânsă cu Turcia și, spune ea, Ankara „împărtășește în mod egal toată responsabilitatea pentru ceea ce se întâmplă".

Aceleași drone Bayraktar TB2 folosite de forțele ucrainene pentru a viza convoaiele rusești au fost folosite anterior de Azerbaidjan pentru a elimina pozițiile armene cu mare efect. Această armă ar fi fost folosită și în atacul din 25 martie care a ucis doi militari armeni.

De la ultima conflagrație, Vardanian spune că „partea armeană are peste 60 de victime și zeci de răniți", marcând „cea mai tensionată situație după 9 noiembrie, când Azerbaidjanul a folosit artileria grea".

Forțe mediatoare

Cu doar două zile înainte ca președintele rus Vladimir Putin să lanseze atacul asupra Ucrainei, el și-a propus să consolideze relația țării sale cu Azerbaidjan printr-o serie de acorduri semnate cu omologul azer, Ilham Aliev, ducând la un alt tip de „alianță".

Baku, capitala și reședința Guvernului Azerbaidjanului, a adoptat de atunci o abordare moderată a conflictului, iar rolul Ankarei s-a dovedit și mai influent.

În timp ce președintele turc Recep Tayyip Erdogan a căutat să medieze între Kiev și Moscova, rolul Turciei în războiul din Ucraina reprezintă încă o sursă de legături tensionate, dar complexe, între Ankara și Moscova. Turcia însăși este membră a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), o alianță de 30 de state, condusă de SUA, care este profund implicată în criza din Ucraina, oferind Kievului arme și desfășurând o campanie globală de sancțiuni împotriva Moscovei, ca răspuns la atac.

Președintele american Joe Biden a încheiat o călătorie de patru zile în Europa la sfârșitul lunii martie, care a inclus întâlniri cu lideri ai NATO, ca parte a unei încercări de a unifica răspunsul Alianței la conflict și la consecințele sale umanitare.

Și, în timp ce summitul a fost centrat pe Ucraina, Vardanian avertizează că criza de acolo a evidențiat doar modul în care escaladarea conflictului dintre națiuni de oriunde în lume ar putea duce la catastrofă.

„Războaiele sunt dezastre. Ele distrug state, uneori națiuni întregi, destabilizează regiunea, lumea în general", spune Vardanian. „Mai ales în condițiile unor legături atât de strânse, când există o comunicare intensă, o cooperare în diferite sfere, în orice parte a lumii, criza afectează în mod direct mulți oameni. Vedem cel mai bun exemplu în acest sens acum în Ucraina".

„Lumea are nevoie de stabilitate și predictibilitate", adaugă ea. „Trebuie să existe și stabilitate în regiunea noastră. Dar trebuie să înțelegem că această sta-

ARMA FATALĂ
Aceleași drone Bayraktar TB2 folosite de Ucraina pentru a viza convoaiele rusești se spune că ar fi fost implicate în atacurile azere împotriva trupelor armene.

FOTO: MUHAMMED ENES YILDIRIM/ANADOLU AGENCY/GETTY

PĂRȚILE IMPLICATE
Ministrul rus al Apărării, Serghei Șoigu (centru), împreună cu președintele Valdimir Putin (dreapta), au încercat să țină sub control conflictul.

bilitate şi pace trebuie să se bazeze pe dreptate". Azerbaidjanul este, de asemenea, îngrijorat de posibila revenire a tulburărilor în regiune, dar îşi consideră inamicii principalii responsabili pentru aprinderea flăcărilor războiului.

Ambasada Azerbaidjanului spune pentru *Newsweek* că „preocuparea de instabilitate este prezentă, din păcate, din cauza unei troici de ameninţări: forţele armene nu se retrag (deşi sunt obligate să facă acest lucru printr-un acord trilateral); tendinţele revanşarde în ascensiune, unele grupuri radicale cerând în mod deschis agresiuni împotriva Azerbaidjanului; şi multe grupuri politice şi militare din Armenia care încearcă să implice puteri externe de partea lor".

Şi aici a fost stabilită o legătură cu conflictul din Ucraina şi geopolitica din jur.

„Demonstraţiile recente anti-Ucraina ale acestor grupuri în Armenia şi în teritoriile azere, unde sunt desfăşuraţi militari ruşi de menţinere a păcii, exprimă aceste sentimente", spune Ambasada.

SUA, la rândul lor, au căutat să-şi asume un rol echilibrat în situaţia precară dintre Armenia şi Azerbaidjan. Secretarul de stat Antony Blinken a vorbit recent cu Aliev şi cu prim-ministrul armean Nikol Paşinian, iar Departamentul de Stat spune că SUA şi-au reiterat poziţia şi în conversaţiile ulterioare cu oficialii ambelor părţi.

Rezumatul poziţiei SUA, potrivit unui briefing de presă al purtătorului de cuvânt al Departamentului de Stat, Ned Price, cere „ambelor părţi să dea dovadă de reţinere şi să intensifice angajamentul diplomatic pentru a găsi soluţii cuprinzătoare la toate problemele restante".

„Armenia şi Azerbaidjanul trebuie doar să folosească canalele de comunicare directă pentru a detensiona imediat situaţia", a spus Price.

Price a adăugat că SUA „rămân profund angajate să colaboreze cu părţile pentru a obţine o soluţionare politică pe termen lung a conflictului" în calitate de membru al Grupului Organizaţiei pentru Securitate şi Cooperare în Europa (OSCE), de la Minsk, coprezidat de Franţa şi Rusia.

Putin a vorbit recent de două ori cu premierul armean, iar Ministerul de Externe al Rusiei a emis o declaraţie la 26 martie, cerând, de asemenea, detensionarea situaţiei.

FOTO: ANDREY RUDAKOV/BLOOMBERG/GETTY

PUBLICITATE

„Îndemnăm părțile să dea dovadă de reținere și să asigure respectarea strictă a acordurilor trilaterale existente la cel mai înalt nivel", a spus Ministerul rus de Externe.

Paralele cu Ucraina

Așa cum atât Kievul, cât și Moscova și-au descris luptele într-un context mai larg, de civilizație și teritoriale, cei care reprezintă Republica Artsah, susținută de Armenia, se văd, de asemenea, ca fiind în prima linie a unui conflict mai mare din istorie.

Atât Rusia, cât și Ucraina și-au propus să o înfățișeze pe cealaltă ca fiind fascistă, Putin mergând până acolo încât își justifică războiul ca parte a unui efort de a obține „denazificarea" Ucrainei. Liderul rus a acuzat Ucraina că vizează etnicii ruși, în special în statele separatiste Donețk și Lugansk, susținute de Moscova, care au pus mâna pe arme împotriva Kievului după o revoltă din 2014, în care un guvernul pro-Occident a preluat puterea în Ucraina. Într-o ordine similară, ministrul de Externe al Artsah, David Babaian, susține că Azerbaidjanul și Turcia canalizează tehnicile Germaniei naziste într-o presupusă încercare de a-i scoate pe etnicii armeni din statul lor separatist.

Acum, Babaian spune pentru *Newsweek* că „Azerbaidjanul folosește într-adevăr războiul rusesc în Ucraina ca o oportunitate de a-și maximiza obiectivele și planurile în regiune", ca parte a unui proiect de stabilire a unui „imperiu pan-turc".

„Lumea are nevoie de stabilitate și predictibilitate. Dar această stabilitate și pace trebuie să se bazeze pe dreptate".

„În plus, conflictul din Azerbaidjan-Karabah este și o provocare pentru lumea civilizată", a spus Babaian pentru *Newsweek*. „Aici vedem o dilemă între valori și preț, idealuri și interes. Artsah a fost în pragul distrugerii, ne-am confruntat cu genocid și amenințări existențiale, dar nu am văzut un răspuns internațional adecvat". Acest lucru se datorează faptului că „prețul" prevalează asupra „valorilor", interesul prevalează asupra idealurilor.

„Dar această formulă, mai devreme sau mai târziu, va duce fie la degradare, fie la distrugere", adaugă el, „ca rezultat al agresiunii celor a căror agresiune a fost tolerată ca urmare a dilemei menționate mai sus".

➢ **Tom O'Connor** *este un scriitor senior la* Newsweek *care acoperă politica externă. Urmărește-l pe Twitter @ShaolinTom.*

FOTO: KAREN MINASYAN/AFP/GETTY

VICTIME DE RĂZBOI
La mormintele soldaților armeni uciși în timpul conflictului din 2020 cu Azerbaidjan. Se va repeta istoria?

EXCLUSIV

Vânătorii de ucigași

Torționarii regimului Assad vor fi aduși în fața justiției, oriunde s-ar afla. – *Adina Mutăr*

ODATĂ CU REFUGIAȚII SIRIENI au ajuns în Europa și oamenii regimului Assad, care a cauzat „cea mai mare catastrofă umanitară de după Al Doilea Război Mondial,", după cum a catalogat-o ONU. Oamenii lui Assad au cerut „regim special" de refugiați și azil politic în țările europene unde au ajuns, însă victimele lor i-au identificat și i-au adus în fața Justiției, în baza Jurisdicției Universale asupra crimelor de război și crimelor împotriva umanității.

Cel mai important caz, și unic, este cel al lui Anwar Raslan, în vârstă de 58 de ani, fost ofițer de securitate în regimul Assad, acuzat în Germania de crime împotriva umanității, tortură și agresiune sexuală în timp ce era șef al unității de anchetă la închisoarea Al-Khatib din Damasc, între 2011 și 2012, când a fugit în Germania, unde a cerut azil politic. I s-a acordat „statut special" în 2014.

Anwar Al Bunni, victimă în închisorile lui Assad, acum un vânător al criminalilor

Una dintre victimele sale, avocatul sirian Anwar Al Bunni, a depus mărturie în proces. Al Bunni, care a petrecut cinci ani într-una dintre închisorile feroce din Siria, iar acum este refugiat în Germania, a acordat un interviu în exclusivitate pentru *Newsweek România.*

***Newsweek România*: Ce caută în Europa acești foști oameni ai regimului Assad din Siria?**

Anwar Al Bunni: Mulți au venit cu misiuni de securitate din partea regimului Assad. Trimit informații despre refugiați, despre organizarea opoziției, despre figurile marcante ale opoziției.

***A*poi regimul îi trece pe aceştia pe liste de teroriști, le confiscă proprietățile din Siria, anunță autoritățile din țările unde se află, pentru a destabiliza opoziția. S-a întâmplat și în România, cu Clubul cultural siriano-român, un grup de opoziție față de regim.**

Vor să distrugă opoziția față de regimul Assad din diaspora prin orice mijloace, inclusiv prin amenințare. Nu sunt numai torționari ai regimului Assad. Noi, de la Centrul sirian de Studii și Cercetări Juridice (SCLSR), avem și mărturii împotriva unor membri PYD, organizație militară kurdă care acționează în Siria. Nu contează ai cui sunt și de unde provin, cei care au comis crime împotriva umanității vor fi aduși în fața Justiției. Este singura cale democratică.

Vin în Europa crezând că scapă neobservați și nepedepsiți. De ce cred acest lucru?

Se simt protejați de regim, care amenință pe oricine încearcă să-l tragă la răspundere pentru crimele comise. Însă, pe măsură ce victimele regimului capătă încredere în noi, vin și depun mărturie scrisă și putem merge în proces. Avem procese în desfășurare în Germania, Belgia (2), Austria (1), Spania (1), Suedia (1).

Cum sunt identificați acești criminali ai regimului Assad?

SCLSR, în parteneriat și cu sprijinul Centrului European pentru Drepturile Omului și Drepturile Constituționale (ECCH), contribuie efectiv la pregătirea dosarelor și la sprijinirea victimelor pentru accesul la justiție. Munca Centrului constă în strângerea mărturiilor despre torturi în închisorile regimului și urmărirea pe rețelele de socializare ale torționarilor, dintre care unii au venit în Europa și au cerut azil politic.

Unele instituții media și site-uri web precum Zaman Al-Wasl, Al-Jazeera și Al-Quds Al-Arabi au contribuit, de asemenea, la demascarea acuzaților și a crimelor comise.

Este periculos ceea ce faceți? Nu vă temeți de oamenii regimului Assad din Europa?

Regimul Assad ucide pentru nimic. Nu are nevoie de motive să ucidă. Am rude în Siria, mama, frați. Nu este loc de frică. Criminalii trebuie să răspundă pentru faptele lor.

Anwar Raslan, în vârstă de 58 de ani, a fost condamnat la închisoare pe viață pentru comiterea de crime împotriva umanității. El a fost găsit vinovat de Curtea Regională Superioară din Koblenz că a fost coautor în cel puțin 27 de crime, 25 de cazuri de vătămare corporală periculoasă, multe cazuri de tortură și cazuri individuale de agresiune sexuală și viol.

Raslan a fost arestat în Germania în 2019, după ce supraviețuitori ai închisorii Al-Khatib au informat autoritățile germane despre faptele acestuia.

Este singurul caz în care un oficial al unui regim încă la putere (regimul Assad)

este arestat și condamnat într-o altă țară pentru faptele sale.

Germania are o legislație specifică – Codul Crimelor împotriva Dreptului Internațional – ce conferă instanțelor Jurisdicție Universală asupra crimelor de război și crimelor împotriva umanității, acestea putând deschide o anchetă completă asupra unor astfel de crime, chiar și atunci când nu au fost comise pe teritoriul său.

Ministrul Justiției din Germania, Marco Buschmann, a declarat că instanța a pronunțat „o hotărâre de referință".

„Crimele împotriva umanității nu pot rămâne nepedepsite: indiferent unde sunt comise, indiferent cine le comite", a spus Buschmann într-un comunicat, subliniind că „este responsabilitatea tuturor țărilor să se asigure că cei care au comis crime împotriva umanității în Siria vor fi aduși în fața justiției".

„Justiția germană și-a îndeplinit responsabilitatea", a spus el.

Un alt proces de referință este cel al „doctorului torționar" Alaa Mousa, medic din Al-Hawash, guvernoratul Homs, care a sosit în Germania în 2015 și a cerut azil politic și chiar a practicat medicina înainte de arestarea sa, pe baza identificării de către victime ale sale.

Procesul a început la 19 ianuarie 2022, în Frankfurt, fiind acuzat de crime împotriva umanității, uciderea unui deținut și torturarea a 18 victime, printre care și un minor, în spitalele militare din orașele Homs și Damasc.

Michal Shammas, membru al echipei de urmărire penală a criminalilor de război

Un membru al Apărării Foștilor Deținuți sirieni și un membru al echipei care lucrează la urmărire penală a autorilor de crime împotriva umanității în Siria, inclusiv la cazul Alaa Mousa, este avocatul Michal Shammas, care a acordat un interviu în exclusivitate pentru *Newsweek România*.

***Newsweek România*: Doctorul Mousa, când s-a văzut în pericol să fie arestat, a cerut ajutor Ambasadei Siriei din Germania să fie „extras". Ce caută oamenii lui Assad în Europa?**

Michal Shammas: Mulți sirieni au fugit în Europa, unii dintre ei au fugit de terorismul lui Assad și de milițiile armate, iar unii dintre ei au fugit pentru a-și găsi o viață mai sigură și mai prosperă, iar această ultimă categorie include un număr mare dintre cei care au comis crime de război și crime împotriva umanității. Au început să vină în Europa din 2012, nu au considerat că cineva îi poate urmări penal pentru crimele pe care le-au comis.

Ca avocat, ce credeți: Acești oameni, foști reprezentanți ai regimului Assad, care cer protecție sau azil politic, au acest drept?

În principiu, toți fugarii solicită azil, dar autorii infracțiunilor nu au dreptul la un astfel de statut, deoarece dreptul la azil și dreptul la protecție aparțin celor care le merită efectiv, victimelor, nu celor care au comis infracțiuni.

În Uniunea Europeană există multe victime ale torturii regimului Assad. Martorii se confruntă cu vreo amenințare sau presiuni din partea regimului de la Damasc?

Da, din păcate, mulți martori au fost amenințați direct că își pun rudele rămase în Siria în pericol dacă vor continua să-și prezinte mărturiile, iar acest lucru i-a determinat pe unii să-și retragă mărturia din cauza pericolului cu care s-ar putea confrunta rudele de acasă. S-a ajuns la o asemenea criză a refugiaților sirieni pentru că regimul Assad este cunoscut pentru represaliile brutale, criminale, împotriva celor care li se opun.

Este responsabilitatea tuturor țărilor să se asigure că cei care au comis crime împotriva umanității în Siria vor fi aduși în fața Justiției

Aceste procese din Europa sunt fără precedent pentru crimele unui regim aflat încă la putere. Care este impactul acestora asupra „soluției politice" pe care o cer organismele internaționale cu scopul de a pune capăt sau de a rezolva conflictul sirian?

Regimul este la putere prin susținerea unor terțe puteri, iar crimele comise au fost „ignorate" printr-o poziție părtinitoare la nivel mondial a principiilor Drepturilor omului și din cauza obstrucționării condamnării acestora de către puteri internaționale, cum ar fi Rusia și China. Dar, și din motive politice, rolul instituțiilor Națiunilor Unite și al Curții Penale Internaționale în urmărirea autorilor crimelor împotriva umanității în Siria a fost limitat. A existat o complicitate și o tăcere, și din motive politice, față de încălcările oribile suferite de civilii sirieni.

Aceste procese și rezultatele lor până în prezent sunt un mesaj de speranță pentru victime că se poate obține dreptate prin perseverență. Și este un mesaj clar pentru toți cei care susțin sau încearcă să recicleze sistemul criminal al regimului Assad, că nu mai este posibil în niciun fel și sub niciun titlu reintegrarea judiciară a unui grup de criminali și a unui sistem criminal condamnat pentru crime împotriva umanității, în comunitatea internațională. Au devenit un gunoi toxic, ce nu este reciclabil.

De asemenea, aceste procese confirmă că nicio soluție politică nu poate avea succes și nu va exista stabilitate

URMĂRIRE
Avocații sirieni Anwar al-Bunni (sus) și Michal Shammas (jos stânga)l-au adus în justiție pe fostul ofițerde securitate Anwar Raslan, „refugiat" în Germania

FOTO: FACEBOOK

pentru situația siriană dacă se ignoră justiția, iar cei implicați în crime împotriva umanității nu pot participa la elaborarea vreunei soluții și nu au niciun rol în viitorul țării.

În cele din urmă, aceste procese constituie un mesaj pentru toți criminalii care încă comit cele mai odioase crime în Siria, pentru a-i informa că timpul impunității a trecut și că nu există un loc sigur în lume pentru a-și găsi refugiul. De asemenea, este un mesaj către toți complicii care au înlesnit și asistat infractorii în săvârșirea infracțiunilor lor că nu sunt imuni de pedeapsă și nu vor găsi o scuză pentru a-i absolvi de consecințele infracțiunilor pe care le-au înlesnit, susținut sau comis.

Ce părere aveți despre reluarea cooperării dintre Interpol și regimul Assad, care cere arestarea unor oponenți pe care-i numește teroriști?

Vestea reluării cooperării dintre Interpol și regimul Assad a fost mult exagerată în încercarea de a da iluzia că este ceva nou. Practic, Interpol este o organizație care nu are nimic de-a face cu Națiunile Unite. Este o organizație specială care funcționează între polițiii și facilitează transmiterea mandatelor de arestare. Decizia revine guvernului țării în cauză pe teritoriul căreia se află „învinuitul". Va aresta și extrăda pe cel cerut de regimul Assad sau nu? Interpolul nu are putere executivă, iar reluarea cooperării este de mică importanță.

Procese în baza Jurisdicției Universale pentru crime împotriva umanității

Alaa Mousa a fost arestat la 21 iunie 2020, de către Procuratura germană, iar, la 20 decembrie 2020, procurorul a prelungit mandatul de arestare pentru că inculpatul a cerut Ambasadei Siriei din Germania să fie extras. Procesul a început în Frankfurt la 19 ianuarie 2022 și Michal Shammas luptă să fie condamnat pe viață. Fost membru al serviciilor secrete ale lui Assad, ofițerul de rang inferior Eyad Al-Ghrib, 44 ani, a fost condamnat de Curtea Regională Superioară din Koblenz, la 24 februarie 2021, la patru ani și șase luni pentru complicitate la crimă împotriva umanității sub formă de tortură și privare gravă de libertate. Din februarie 2010, acuzatul a lucrat în Departamentul 251 al Serviciului General de Securitate, fiind subaltern al lui Anwar Raslan. A venit în Germania în 2018 și a cerut azil. La 4 august 2021, agenți de la Oficiul de Stat pentru Investigații Criminale din Berlin, afiliat Parchetului Federal German, l-au arestat pe Muwafaq Al-Dah, fost membru al miliției „Mișcarea Palestinei Libere", acuzat de crime de război comise la un punct de control la intrarea în tabăra de refugiați palestinieni Yarmouk, la sud de Damasc.

Centrul Sirian de Studii și Cercetări Juridice a lucrat pentru a ajuta victimele acuzaților menționați mai sus să comunice cu procurorii germani și să își prezinte declarațiile pentru a folosi în procese.

Principiul Jurisdicției Universale prevede competența unui stat asupra infracțiunilor împotriva Dreptului Internațional chiar și atunci când crimele nu au avut loc pe teritoriul acelui stat și nici victima, nici făptuitorul nu sunt cetățeni ai statului respectiv.

Există 16 ofițeri, iar personalul este repartizat echipei pentru crime de război. Echipa poate apela la întreaga gamă de capabilități CT Policing (CTP) și asistență suplimentară, după cum este necesar.

REPORTAJ

Creierele electrificării de la Sibiu

Electrificare, electrificare și, iar, electrificare. Nu există cale de întoarcere. Industria auto din toate colțurile lumii se adaptează din mers noilor provocări. Iar România este în joc în acest domeniu, compania germană Vitesco Technologies, unul dintre liderii mondiali, având centre de inginerie și producție în Sibiu, Timișoara, Iași și Brașov. – ***Răzvan Scăețeanu***

ÎN CADRUL TESTELOR PE TRASEUL București – Brașov - Sibiu pentru desemnarea „Best Electric Car in Romania" 2022, concurs din al cărui juriu specializat a făcut parte și *Newsweek România*, am făcut un „pit-stop" tehnologic în laboratorele Vitesco Sibiu pentru a descoperi și aprofunda provocările electrificării dincolo de volan, pedale și timpul încă destul de mare pierdut la stațiile de încărcare pentru mașini electrice.

Procesul de tranziție este în plină desfășurare, „creierele electrificării", inginerii și specialiștii care se ocupă de dezvoltarea sistemelor hybrid și 100% electrice, intrând, ușor, ușor, în prim plan.

Istoria Vitesco Technologies Sibiu este strâns legată de tot ceea ce înseamnă sistemul de propulsie al autovehiculului. De mai bine de 15 ani, inginerii din Sibiu sunt implicați și au o contribuție semnificativă în tot ceea ce înseamnă dezvoltarea, testarea și validarea sistemelor de control pentru cutiile de viteze automate și sistemele de tracțiune „4x4". Mai exact, este vorba despre sisteme mecatronice (mecanică, electronică, software) pentru controlul cutiilor de viteze automate și a sistemelor de tracțiune 4x4 (Transmission Control Unit - TCU și 4x4 Control Unit).

Datorită topologiei sistemului de propulsie și a nevoii de co-localizare a electronicii de control împreună cu sistemul controlat (cutia de viteze și / sau diferențialul), sistemele mecatronice dezvoltate la Vitesco Sibiu sunt supuse unor solicitări termice, mecanice și chimice importante: funcționare pe o plajă largă de temperaturi, de la -40 °C până la +150 °C, accelerații care depășesc de până la 20 de ori accelerația gravitațională (g), contact direct cu uleiul de transmisie și apa cu sare.

Pentru a face față acestor solicitări importante, sistemele mecatronice folosesc materiale și tehnologii avansate, precum componente electronice fără carcasă, de tip „bare die", plăci electronice cu substrat ceramic, încapsularea în material plastic de tip „thermoset" și soluții complexe pentru etanșare și transfer termic. Dar, deja, intrăm în prea multe detalii tehnice. Pe scurt, în laboratoarele Vitesco Sibiu am văzut, de exemplu, unități de control pentru binecunoscutele cutii de viteze

CENTRUL DE INGINERIE VITESCO TECHNOLOGIES din Sibiu şi finalistele „Best Electric Car in Romania" 2022 (stânga). Laboratorul de compatibilitate electromagnetică, cel în care se află o cameră semi-anecoică, un fel de Cuşcă Faraday. Calculatorul Vitesco pentru sistemul de propulsie plug-in hybrid Volkswagen, care foloseşte o cutie de viteze cu dublu-ambreiaj.

DSG, cu dublu-ambreiaj, ale Grupului Volkswagen.

De la powertrain clasic la electrificare, prin Cuşca Faraday

Odată cu industria auto, şi Vitesco Sibiu a intrat într-un proces de tranziţie spre produse şi activităţi strâns legate de electrificare. Echipe multidiscipinare, formate din ingineri mecanici, electronişti şi ingineri software, lucrează atât în etapele iniţiale, de concept, cât şi mai târziu în procesul de dezvoltare, în etapele de platformizare şi industrializare. Munca specialiştilor oscilează în permanenţă între activităţi de proiectare asistată de calculator şi testare/validare a conceptelor folosindu-se de trei laboratoare: mecatronică, electronică şi compatibilitate electromagnetică.

În contextul electrificării, laboratorul de compatibilitate electromagnetică, cel în care se află o cameră semianecoică, un fel de Cuşcă Faraday, este unul dintre cele mai importante. Aici, diverse piese şi sisteme sunt evaluate în ceea ce priveşte imunitatea la radiaţii electromagnetice şi emisivitatea de radiaţii electromagnetice, interferenţele între componente peste limitele de siguranţă impuse de UE nefiind admise.

Inginerii Vitesco Sibiu sunt implicaţi în proiecte pentru sisteme de propulsie electrificate încă din anul 2011 (până în toamna anului 2019 au lucrat sub numele Continental Powertrain). Şi, de exemplu, au avut o contribuţie semnificativă în dezvoltarea unuia dintre primele calculatoare pentru cutii de viteze automate folosite exclusiv într-un sistem de propulsie „plug-in hybrid" de tip P2 (DQ400). Este vorba despre sistemul de propulsie hibrid al grupului Volkswagen, folosit pe o gamă foarte largă de autoturisme (Golf, Passat, Tiguan, Arteon, Leon, Tarraco, Formentor, Octavia, Superb etc.) şi care foloseste o cutie de viteze cu dublu ambreiaj, conectată atât la un motor cu ardere internă, cât şi la un motor electric. Calculatorul Vitesco gestionează atât funcţiile cutiei de viteze (schimbare trepte, comandă ambreiaje), cât şi sistemul de cuplare şi decuplare al motorului electric la lanţul cinematic.

Un alt produs important la dezvoltarea căruia „creierele electrificării" de la Sibiu au avut o contribuţie importantă este modulul mecatronic de acţionare pentru sistemul de propulsie hibridă dezvoltat de Renault, E-Tech. Modulul foloseşte un solenoid, două motoare de curent continuu, angrenaje reductoare şi electronică de control, toate amplasate într-o incintă compactă, pentru a controla cutia de viteze inovatoare, de tip DHT (Dedicated Hybrid Transmission), dezvoltată de Renault şi folosită pentru sistemul lor de propulsie hibrid sau hibrid „plug-in" (Clio, Megane, Captur).

Despre ce surprize ne rezervă constructorii auto, reprezentanţii Vitesco nu au avut voie să dea detalii, dar am aflat că în prezent specialiştii de la Sibiu sunt implicaţi în dezvoltarea sistemelor de management pentru baterii de tracţiune (Battery Management System - BMS) şi a sistemelor integrate de control şi distribuţie de energie (HV Box). În plus, contribuie prin activităţi suport de simulare, validare şi testare şi la dezvoltarea altor produse din portofoliul Vitesco Technologies pentru electrificare: invertoare şi convertoare DC/DC.

În urma votului celor 14 membri ai juriului, Renault Megane E-Tech Electric a obţinut titlul „Best Electric Car in Romania 2022". Ford Mustang Mach-E a câştigat premiul de popularitate din partea cititorilor.

FOTO: BOGDAN PARASCHIV

Florii și Pesah în Ierusalim

Nu îmi mai amintesc de câte ori am fost în Israel. Toți avem probabil un loc unde ne simțim „ca acasă". Pentru mine, acel loc este Ierusalimul. – Mugur Vărzariu

MĂ REGĂSESC ÎN FIECARE STRĂDUȚĂ, în fiecare pietricică a orașului vechi.

De cum păşesc pe poarta Damascului sau pe cea a Jaffei, fiecare celulă se rearanjează în organism în așa fel încât să rezoneze și să intre în armonie cu orașul.

Toți oamenii pe care îi întâlnesc îmi sunt prieteni, frați.

Dacă în timpul vizitelor precedente, orașul era plin de turiști, de data aceasta, din cauza restricțiilor impuse de pandemie, numărul turiștilor a fost extrem de limitat. Au fost momente bune când pe străzile vechiului oraş nu zăreai picior de turist. Să vezi Ierusalimul vechi doar cu localnici este o experiență unică pe care nu știu dacă o să am ocazia să o mai retrăiesc vreodată.

Admiram priveliștea și nu puteam să nu mă gândesc că în afara unor mici elemente de vestimentație, obiceiurile acelui loc erau nechimbate de sute de ani.

Duminica Floriilor și Sărbătoarea de Pesah

Odată cu Shabbatul, pentru evrei începea o perioadă de opt zile de vacanță și Sărbătoarea de Pesah, care simbolizează eliberarea din robia egipteană și ieșirea din Egipt a fiilor lui Israel.

Mii de evrei ultra ortodocși, din Israel și din întreaga lume, erau așteptați să vină în ziua de luni, 18 Aprilie, la Zidul Plângerii (Zidul de Apus) pentru a recita „Binecuvântări Preoțești" în timp ce își acoperă capul cu șaluri.

În ziua precedentă, creștinii ortodocși sărbătoriseră Duminica Floriilor, sărbătoare ce marchează intrarea Mântuitorului În Ierusalim, înainte de Patimi.

Într-una din vizitele mele precedente am asistat la slujba de Înviere, un eveniment pe care l-am perceput cu totul diferit de slujbele de acasă.

Puterea Bisericii Sfântului Mormânt

Ambele evenimente s-au suprapus anul acesta peste Ramadan. În timp ce mă aflam în Biserica Sfântului Mormânt, atenția mi-a fost captată de o familie care aprindea lumânări. În primele secunde, nu îmi dădeam seama ce mă contrariază. Privind mai bine, am văzut veșmintele fetei celei mari și ale mamei și mi-am dat seama că ceva este neobișnuit. M-am apropiat și i-am întrebat de unde sunt. Tatăl mi-a confirmat bănuielile răspunzând că sunt palestinieni musulmani.

Curios, l-am întrebat de ce aprinde lumânările. Mi-a răspuns că și-a adus familia la biserică pentru a descoperi obiceiurile creștine, pentru a le cunoaște.

Gestul bărbatului mi se pare deosebit de important. Frica și ura își au geneza în necunoaștere. Dacă am trece peste egoul nașterii în religia supremă și am începe să ne cunoaștem și să ne respectăm reciproc am descoperi foarte repede că Dumnezeu este doar Unul.

Fotografii de MUGUR VĂRZARIU

1. Privire de ansamblu asupra orașului vechi al Ierusalimului (16 aprilie 2022)

2. Familie creștină la ușa bisericii Sfântul Mormânt, din Ierusalim (16 aprilie 2022)

3. Evreii ortodocși din toată lumea își acoperă capul cu șaluri de rugăciune în timp ce recită „Binecuvântarea preoțească" de sărbătoarea de Pesah, în fața Zidului Plângerii (18 aprilie 2022)

MUGUR VĂRZARIU este fotograf de documentar și realizator de film cu o recunoscută activitate în apărarea drepturilor omului la nivel internațional. Mugur poate fi urmărit și pe www.mugurvarzariu.com

4. Proprietar stând în fața magazinului său, așteaptă să treacă sărbătoarea de Pesah la Ierusalim (18 aprilie 2022)

5. Evrei ortodocși din întreaga lume merg spre Zidul Plângerii pentru a pentru Sărbătoarea de Pesah (18 aprilie 2022)

6. Evreul ortodox de Sărbătoarea de Pesah, în fața Zidului Plângerii, se adăpostește de soare, în timp ce își spune rugăciunile (15 aprilie 2022)

7. Palestinienii trec pe străzile din Cartierul Musulman din Ierusalim (16 aprilie 2022)

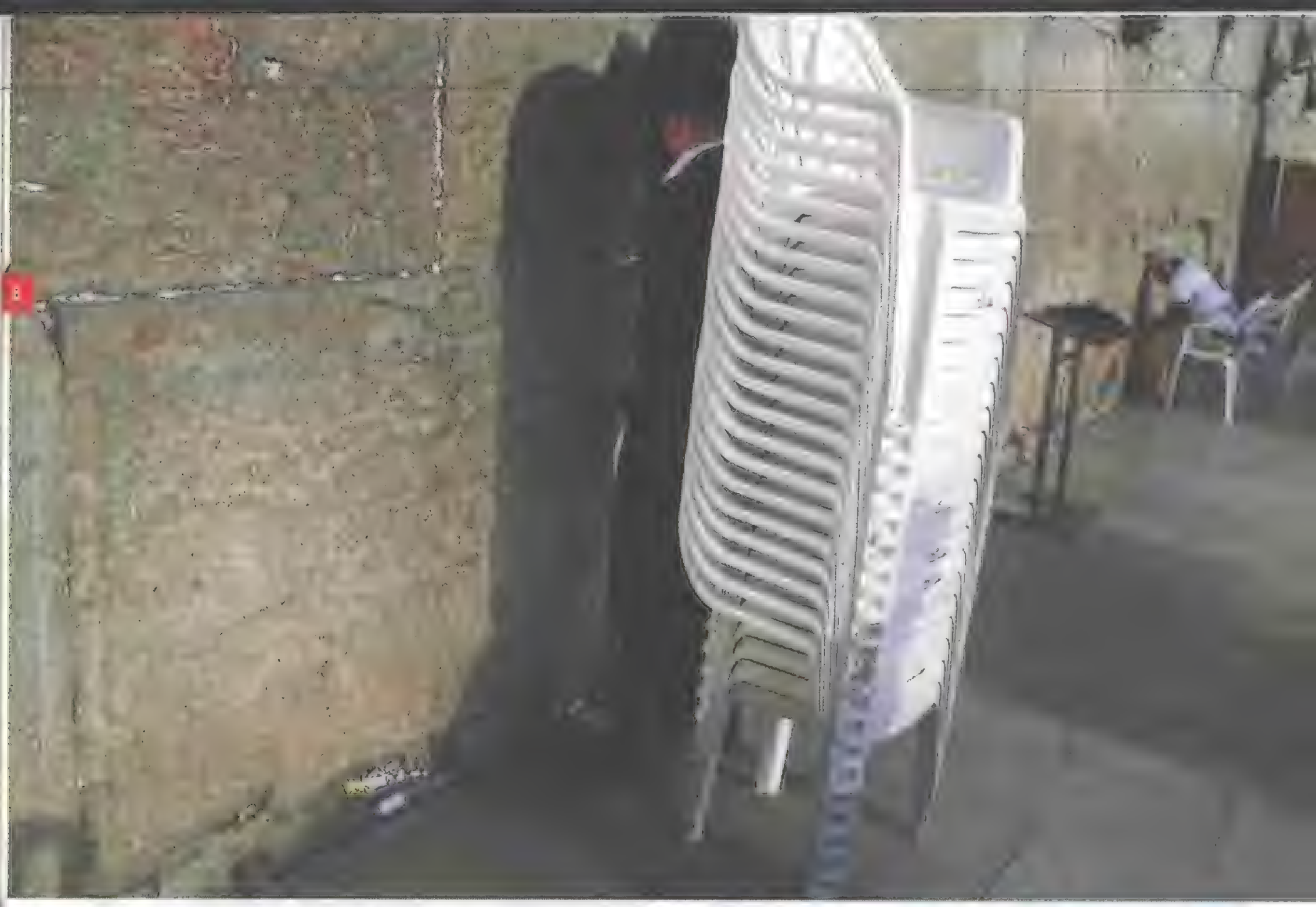

8. Evreii ortodocși din toată lumea, de sărbătoarea de Pesah, se spală înainte de a se ruga în fața Zidului Plângerii
(18 aprilie 2022)

9. Femei citind rugăciuni cu fața către Zidul Plângerii la Sărbătoarea de Pesah
(18 aprilie 2022)

10. Un tată evreu își aduce fiica minoră pe partea bărbaților din Zidului Plângerii
(17 aprilie 2022)

11. Evrei din toată lumea se strâng în fața Zidului Plângerii la Sărbătoarea de Pesah
(17 aprilie 2022)

BIBLIOTECA ALEPH

12. Evrei ortodocși din toată lumea de Sărbătoarea Paștelui, în fața Zidului Plângerii (18 aprilie 2022)

13. Pelerinii creștini ortodocși țin lumânări în timpul ceremoniei Sfântului Foc în Biserica Sfântului Mormânt (30 aprilie 2016)

14. Palestinienii musulmani Mohammad Musa (stânga), Dareen Layla (spate), Lubna Musa (centru) și Eleen Musa (dreapta) aprind lumânări în interior biserica Sfântul Mormânt din Ierusalim (15 aprilie 2022)

15. Oameni care savurează o narghilea, cu ceai sau cafea după ce se roagă seara în timpul Ramadanului la Ierusalim (17 aprilie 2022)

FOTO: GETTY IMAGES

NYIAS 2022
Înapoi în viitor » P.58

SĂNĂTATE

Strategii anti stres pentru vremuri anxioase

Pandemie, inflație, război – sunt multe lucruri pentru care ai de ce să fii stresat. Există modalități eficiente de a le gestiona, dar este important să le folosiți într-un mod sănătos.

ANXIETATEA ESTE ÎN CREȘTERE, DAR NU SE manifestă întotdeauna prin transpirație, bâlbâială sau alte semne evidente. Anxietatea poate apărea sub mai multe forme, printre care iritabilitate, oboseală, probleme de somn, chiar și probleme gastrice.

Se poate manifesta, de asemenea, prin mai multe comportamente diferite menite să reducă anxietatea - orice, de la privitul excesiv la televizor, până la renunțarea la serviciu sau la vopsirea părului în violet. Acestea sunt cunoscute ca mecanisme de apărare sau strategii anti stres și, deși pot fi utile, ele pot fi uneori și dăunătoare. Iată cinci tipuri comune, în ambele versiuni sănătoase și nesănătoase, și câteva idei pentru a le folosi în mod eficient pentru tine și pentru cei din jurul tău.

de

ROBIN ABRAHAMS
BORIS GROYSBERG

Căutarea confortului *(Regresie)*

Toată lumea caută confort. Ești în regres, totuși, atunci când acționezi din dorința de a renunța la responsabilitățile potrivite vârstei tale. După cum poate atesta orice părinte, acesta este un mecanism de adaptare foarte comun pentru copii în momentele de stres. Copiii anxioși se vor întoarce adesea la lucruri pe care le-au depășit, cum ar fi suptul degetului mare, crizele de furie, vorbirea stricată a copilului sau plânsul. La adulți, comportamentul regresiv implică adesea revenirea la vechile obiceiuri sau hobby-uri - ascultarea muzicii iubite din anii de liceu, revizionarea emisiunilor TV vechi, preluarea unui proiect abandonat.

Multe dintre aceste activități sunt sănătoase din punct de vedere fizic și psihic: somn, băi calde, consumul alimentelor preferate reconfortante, recitirea cărților din copilărie, realizarea de meșteșuguri simple, jocuri de societate, exerciții sub formă de sărituri cu coarda sau drumeții cu câinele, decorarea sau îmbrăcarea într-un mod confortabil. Totuși, regresia este nesănătoasă atunci

când căutarea confortului escaladează în căutarea uitării prin alcool, droguri, somn sau mâncare excesivă sau când oamenii nu își pot relua rolurile și responsabilitățile de adulți.

Dacă sunteți în căutarea confortului, desemnați anumite ore și locuri pentru activitățile preferate de autoliniștire. Luați o decizie conștientă de a vă lăsa responsabilitățile deoparte pentru cât timp vă relaxați, schițați un proiect, dormiți, orice altceva. Nu vă enervați și nu lăsați pe nimeni să vă facă să vă simțiți prost din cauza anxietății „copilărești", precum cărțile de colorat pentru adulți. Fumatul pare sofisticat, dar creioanele nu ucid. Dacă altcineva din viața ta manifestă comportamente regresive, fă tot ce poți pentru a-i oferi pauza și confortul de care are nevoie, recunoaște-ți că trece printr-o perioadă grea. Pur și simplu a spune: „Știu că este foarte dificil" unor persoane stresate îi face să se simtă apreciați și mai puțin singuri.

În căutarea controlului *(Transfer)*

Oamenii trebuie să se simtă capabili să ia măsuri competente, să poată controla într-o oarecare măsură lumea din jurul lor. Orice emoție poate fi înlocuită, dar dorința de control este o temă specială în timpul pandemiei. Când lumea din jurul nostru se schimbă atât de repede încât ne simțim scăpați de sub control în viața noastră de zi cu zi, schimbăm acea dorință de ordine și stabilitate pe proiecte mai mici și ușor de gestionat, cum ar fi puzzle-urile sau coacerea pâinii. Îți aduci aminte de Marea Nebunie din 2020? Acest tip de transfer este adesea opusul căutării regresive de confort. Acesta este motivul pentru care unii oameni au învățat trei limbi noi în timpul carantinei, iar alții au mâncat înghețată și au urmărit toate cele patru sezoane din *Veronica Mars*. Și unii le-au făcut pe amândouă, pentru că oamenii sunt complicați și viața este grea și de multe ori ai nevoie de mai multe strategii de „coping".

Transferul poate fi un mecanism de apărare foarte sănătos și nu doar pentru linia de bază a Duolingo și a altor echipamente de predare a limbii. Transferul nevoii de control asupra proiectelor gestionabile se simte bine în acest moment, iar acel sentiment poate fi transferabil în alte situații.

Un studiu a arătat că oamenii care ajung să se simtă responsabili și competenți acasă sau în grupurile lor de hobby aduc acest sentiment la locul de muncă a doua zi. Data viitoare când aveți o zi deosebit de frustrantă, încercați să îndepliniți o sarcină clară și discretă - organizarea raftului de condimente în ordine alfabetică, de exemplu - și vedeți dacă asta nu vă ajută măcar puțin.

Transferul poate deveni nesănătos atunci când emoția subiacentă nu este abordată deloc („Voi sări peste înmormântarea mamei pentru a continua să scriu în ordine alfabetică raftul de condimente") sau când o persoană devine disfuncțională controlând activitatea de transfer („Dacă pui chimenul în fața coriandrului te ucid").

Dacă ești în căutarea controlului, ancorați-vă în mod conștient de acel sentiment de realizare și competență atunci când vă faceți treaba și acordați-vă timp pentru a reflecta la ceea ce ați învățat după aceea. Dacă altcineva din viața ta este posesiv cu privire la o anumită activitate sau proiect, nu-i respinge sau contesta sentimentele. În schimb, încercați să-i canalizați energia și ajutați-l să definească „succesul proiectului" într-un mod care să includă și nevoile altora.

„Forme inofensive de acting out pot ajuta oamenii să elibereze stresul și o anumită cantitate de acting out poate îmbunătăți moralul echipei"

Acting out

Acting out este instrumentul brut al transferului, ce exprimă emoțiile indirect prin acțiuni, de obicei făcând ceva împotriva convențiilor sociale. Ai vrut vreodată să te ridici în mijlocul unei întâlniri plictisitoare și să țipi? Acesta este impulsul acting-out, dorința de a face ceva nebun și sălbatic, pentru că nu există altă modalitate de a schimba în mod semnificativ situația.

Acțiunea poate fi cu adevărat antisocială sau pur și simplu o încălcare a convențiilor sociale. Alegerile îndrăznețe de modă, mersul într-o zonă periculoasă sau într-o „cameră de furie", încălcarea rutinelor sau a normelor în orice fel, toate pot fi o modalitate de a elibera tensiunea și de a ne bate joc de situațiile absurde în care ne aflăm. Formele nesănătoase de acțiune cuprind agresivitatea, violența și comportamentul nesăbuit, cum ar fi furia rutieră, crimele motivate de ură, abuzul de substanțe, crizele de furie în public, intimidarea pe internet — lista poate continua.

Formele inofensive de acting out pot ajuta indivizii să scape de stres, iar o anu-

mită cantitate de acting out poate îmbunătăți moralul echipei. Aceasta face parte din motivul pentru care nopțile de karaoke, costumele de Halloween și altele asemenea sunt populare în unele culturi de birou. Dacă cineva din viața ta se comportă într-un mod dăunător, totuși, ia toate măsurile necesare pentru a aborda comportamentul, cu gândul la siguranță mai întâi.

Spațierea (Disociere)

Disocierea este orice formă de pierdere a conștientizării mediului înconjurător, altfel cunoscut sub numele de „Cum a ajuns să fie ora 4?". Toată lumea se disociază ocazional, pentru că creierul necesită o anumită perioadă de timp liber. În condiții stresante, mulți oameni spațiază mult mai mult.

Disocierea sănătoasă permite creierului să consolideze și să interpreteze informațiile. Oamenii creativi pot fi mai predispuși la disociere și, de asemenea, o folosesc intenționat. Disocierea este nesănătoasă atunci când este excesivă, apare în momente critice sau extrem de

FOTO: C.J. BURTON/GETTY

MULTE SARCINI
În viața noastră profesională și personală, mulți dintre noi simt că avem mai multe de făcut decât putem gestiona.

inoportune sau implică gânduri sau vise intruzive, care distrag atenția.

Dacă petreceți mai mult timp decât obișnuiați într-o stare care nu este deloc obișnuită, încercați să determinați dacă vă distanțați în general sau dacă vă disociați ca răspuns la anumiți factori de stres (încerci să înțelegi informații sau la o documentare dificilă). Încearcă să-ți dozezi energia, astfel încât să fii pe deplin prezent și alert pentru oamenii, orele și sarcinile care necesită toată atenția ta. Problemele de concentrare sunt larg răspândite acum, așa că obișnuiește-te să rezumi conversațiile importante sau să ceri celuilalt să repete ceea ce a spus, pentru a vă asigura că nimic nu se pierde.

Imaginație *(Fantezie, introspecție)*

Oamenii care s-au apucat de hobby-uri artistice sau muzicale sau care se cufundă în mod special în cărți sau seriale de televiziune folosesc strategii de coping bazate pe imaginație. Un mecanism de apărare legat de acest tip de imaginație este introiecția, ceea ce înseamnă să te modelezi după o altă persoană admirată atunci când obișnuința de zi cu zi nu ți se pare adecvată situației.

Aceste strategii sunt adesea utile. Fantezia, visarea cu ochii deschiși și imaginația ajută la procesarea emoțiilor și a informațiilor, la rezolvarea conflictelor interne și le oferă oamenilor o scurtă amânare de la o realitate dificilă. Oamenii pot accesa adesea rezerve de creativitate, răbdare și rezistență, imitând sau imaginându-se ca cineva care are calități în abundență. În mod fermecător, copiii pot persevera mai mult într-o sarcină plictisitoare dacă li se cere să se prefacă că sunt Batman. La capătul nesănătos al spectrului, oamenii pot pierde legătura cu circumstanțele reale sau cu ei înșiși. Mai frecvent, ei pot investi prea mult timp, energie și resurse în activitățile lor imaginative.

Dacă ai imaginație, folosește visarea cu ochii deschiși și introiecția în mod deliberat pentru a rezolva probleme și pentru a obține inspirație și pur și simplu rezumați-vă la atât. Conectează-te cu alți oameni prin imaginația ta, indiferent dacă asta înseamnă un grup de carte, o convenție Star Trek sau orice altceva.

Apărare eficientă

Toată lumea are mecanisme de apărare, iar a le avea pe cele sănătoase contează pentru sănătatea și fericirea pe termen lung. Iată patru pași pentru a ți le îmbunătăți.

➤ Recunoaște-ți propriile strategii de coping preferate. Ce faci mai mult atunci când ești anxios sau stresat? De ce crezi că o faci? („Mă gândesc la mama mea pentru că era puternică", „Dorm foarte mult ca să nu trebuiască să mă gândesc", „Cânt la chitară pentru că mă scoate din eul meu".)

➤ Recunoaște stresul de bază. Ameliorează-l dacă este posibil. Nu te aștepta să te comporți așa cum ai fost acum trei ani.

➤ Evaluează-ți strategiile de coping. Sunt ele sănătoase, sau cel puțin inofensive? Primești ceea ce ai nevoie? Le poți face intenționat? Vreuna dintre strategiile tale de coping cauzează probleme pentru tine sau pentru oamenii din jurul tău? Dacă da, ce fel de intervenție este necesară?

➤ Alăturați-vă altora. Sprijinul social este crucial. Strategiile de coping care construiesc conexiuni și comunități sunt mai bune decât cele care nu o fac. Împărtășește fanfiction, petrece o zi spa, elimină-ți agresivitatea împotriva buruienilor din grădina comunității, urmărește-ți progresul Crossfit. Cu toții avem nevoie de sănătate chiar acum. N

➤ **Robin Abrahams** *este cercetător asociat la HBS. Boris Groysberg este profesor de Administrare a Afacerilor la Harvard Business School.*

NYIAS 2022

ÎNAPOI ÎN VIITOR

New York International Auto Show (NYIAS), cel mai bătrân salon auto din America de Nord, organizat anual încă din 1900, s-a întors în halele Jacob Javits Convention Center, în perioada 15 – 24 aprilie 2022, după doi ani de pauză, din cauza pandemiei. Zeci de noi modele, tehnologii și soluții de mobilitate au debutat din nou pe scena auto din „Big Apple", dar n-a mai fost ca în trecutul marcat de „monștrii termici". Întorcându-se în viitor, producătorii de automobile au declarat victoria electricelor, în fața motoarelor cu combustie, și în SUA, după mai bine de 120 de ani. – *Răzvan Scăețeanu*

ISTORIA SE REPETĂ ȘI ÎN industria auto. Conform unor relatări din presa americană din anul 1900, la prima ediție a NYIAS, aproximativ o treime din spațiul expozițional a fost dedicat automobilelor fără motoare cu combustie internă (ICE – Internal Combustion Engine), în special cu motoare cu aburi, dar și câteva pe baterii. Acum, în 2022, focusul a fost tot pe mașini fără ICE, probabil mai consistent decât acum mai bine de 120 de ani, dar au dispărut din peisaj cele pe aburi. Pe lângă vedete curentate, precum hypercar-ul Deus Vayanne de 2.200 de cai putere, Ford F-150 Lightning, Toyota bZ4X sau cele două SUV-uri vietnameze VinFast, VF 8 și VF 9, desenate de Pininfarina, la NYIAS 2022 au fost prezentate inclusiv mașini de gunoi electrice și ambulanțe electrice. De asemenea, cum mobilitatea electrică nu poate supraviețui fără infrastructură de încărcare, cum s-a dovedit la începutul anilor 1900, la salonul de la New York, secțiuni ample au fost dedicate stațiilor și sistemelor de încărcare.

Din păcate, jucători mari de pe piața auto, precum BMW, Mercedes-Benz, Honda, Acura, Mazda, Mitsubishi, Buick, Cadillac, GMC, Jaguar, Land Rover și Tesla, au fost absenți de la NYIAS 2022.

Cele mai tari mașini de la Salonul Auto de la New York 2022

DEUS VAYANNE – Hypercar-ul de 2.200 de cai electrici

Constructorul austriac Deus a dezvăluit la NYIAS 2022 conceptul hypercar-ului Deus Vayanne, rezultatul celei mai interesante colaborări între statele europene, probabil, dacă nu luăm în calcul avionul de luptă Eurofighter (Vayanne este rezultatul colaborării între Deus, Italdesign și Williams Advanced Engineering – WAE). Designul este semnat Italdesign Giugiaro, de „sculptorii" responsabili și de liniile unor modele precum Maserati MC-12, Alfa Romeo Alfasud sau Volkswagen Scirocco. Iar mașina este pusă în mișcare de 2.200 de cai electrici, cu 200 mai mulți decât dezvolta, de exemplu, motorul Pratt & Whitney R-2800-8 Double Wasp de pe avionul F4U Corsair în Cel de-al Doilea Război Mondial. De asemenea, Vayanne este mai puternic decât hypercar-urile Pininfarina Battista (1.903 CP), Lotus Evija (1.950 CP) și Rimac C-Two (1.940 CP). Cuplul motor maxim este cotat la o valoare extremă de 2.000 Nm, iar accelerația 0-100 km/h, la 1,99 secunde. Constructorul spune că Deus Vayanne poate atinge o viteză maximă de 396 km/h, dar nu dă încă informații despre autonomia electrică.

FORD F-150 LIGHTNING – Truck-ul cu prelungitor este, deja, „Sold Out"

Ford F-150 Lightning este versiunea 100% electrică a celui mai bine vândut truck din SUA. Mașina e disponibilă într-o singură variantă de caroserie, SuperCrew, cu patru portiere și benă. Sistemul de propulsie este compus din două motoare electrice, câte unul pe fiecare punte. Ford oferă două versiuni pentru baterie: Standard-Range și Extended-Range. Prima dispune de 426 de cai putere, iar cea de-a doua oferă 563 de cai putere. În ambele cazuri, cuplul maxim dezvoltat este de 1.050 Nm. Iar puterea de tractare este cuprinsă între 2,3 și 4,5 tone. Autonomia electrică maximă variază între 370 și 482 de kilometri, în funcție de tipul bateriei. Mulțumită sistemului Pro Power Onboard, dacă mașina este conectată la o priză casnică și se întrerupe alimentarea cu energie electrică, sistemul inversează fluxul de curent dinspre mașină spre casă. Pentru a funcționa, casa trebuie să aibă un inverter AC-DC și priza de încărcare opțională Charge Station Pro. În aceste condiții, Ford susține că F-150 Lightning poate alimenta o casă chiar și trei zile.

TOYOTA BZ4X – Primul model 100% electric Toyota „bZ", de la Beyond Zero

Toyota bZ4X marchează începutul ofensivei 100% electrice a constructorului nipon care a pus bazele electrificării în industria auto în 1998, cu modelul Prius. Modelul este dezvoltat pe aceeași platformă cu Subaru Solterra și este oferit în două configurații de putere: cu un motor electric de 204 CP (tracțiuna 4x2) și cu două motoare electrice, cu o putere totală de 218 CP (tracțiune 4x4). Bateria cu o capacitate de 71.4 kWh promite o autonomie de până la 513 kilometri în cazul primeia și de până la 467 de kilometri în cazul celei de-a doua. Liniile exterioare ale SUV-ului electric de clasă medie au fost trasate după filosofia „Hi-Tech and Emotion". Iar interiorul a fost gândit să ofere o ergonomie superioară și o utilizare cât mai facilă.

VINFAST VF 8 ȘI VF 9 – Și vietnamezii fac mașini electrice

Electrificarea a deschis larg ușile producției de automobile. Chinezii și indienii fac mașini electrice pe bandă, iar VinFast arată că și vietnamezii trag tare. După ce a prezentat SUV-urile VF 8 și VF 9 la CES 2022, în ianuarie, VinFast a adus mașinile și la Mobile World Congress din Barcelona, în martie, și la NYIAS 2022, arătând că este hotărât să intre atât pe piața americană, cât și pe cea europeană. Design-ul celor două SUV-uri VinFast este semnat de italienii de la Pininfarina, iar în interior vietnamezii propun o arhitectură minimalistă, în ton cu moda, dominată de un display central de 15,6 inch.
VF 8 oferă 5 locuri, VF 9, până la 7 locuri. Ambele modele pot fi echipate cu două sisteme de propulsie: cu un motor electric de 204 de cai putere și tracțiune 4x2 sau cu două motoare electrice, 408 cai putere și tracțiune integrală.

NISSAN Z – Prezența europeană, sub semnul întrebării?

Din cauza normelor stricte de poluare și a taxelor, noul model sport Nissan Z, urmașul lui 350 Z și al lui 370 Z, s-ar putea să nu ajungă oficial în showroom-urile din Uniunea Europeană.
Mașina este animată de un propulsor pe benzină twin-turbo de 3,0 litri, cu arhitectură V6, care dezvoltă 405 cai putere și un cuplu maxim de 475 Nm. Puterea este transmisă roților spate fie prin intermediul unei cutii automate cu 9 trepte, fie prin intermediul unei cutii manuale cu 6 trepte.
Ajunsă la a șaptea generație, cu un număr de 1,8 milioane de unități vândute, Nissan Z este una dintre cele mai vândute mașini sport din lume.

CHRYSLER AIRFLOW GRAPHITE – „Buzduganul" electrificării

Din 2028, gama Chrysler va include doar modele cu zero emisii. Iar conceptul Airflow poate fi considerat „buzduganul" electrificării constructorului american. Botezat după un model Chrysler din anii 1930, Airflow are o arhitectură de SUV coupé și dispune de o putere de 400 de cai, furnizată de două motoarele electrice. Producătorul spune că modelul de serie ar putea oferi o autonomie electrică de până la 650 de kilometri.

CHEVROLET SILVERADO EV – Poate trage până la 4,5 tone

Dacă Ford a dezvoltat o versiune electrică pentru F-150, Lightning, Chevrolet nu avea cum să se lase mai prejos și a pregătit un Silverado EV. Truck-ul dispune de 664 de cai putere electrici, oferă o autonomie de până la 640 de kilometri și poate trage o remorcă cu o greutate de până la 4,5 tone.

TOYOTA GR COROLLA – Ultimul hot-hatch pentru puriști

Înainte de a trece complet la electrificare, Toyota vrea să mai spună un cuvânt în segmentul ho-hatch-urilor medii, în care se duelează modele precum Honda Civic Type-R, Volksagen Golf R, Ford Focus RS sau Hyundai i30 N, de exemplu. Toyota GR Corolla preia rețeta de la sora sa mai mică, Toyota GR Yaris, una dintre cele mai apreciate „bubu-ruze" sport, și dispune de un motor de 1.6 litri turbo, în trei cilindri, care dezvoltă 304 cai putere și un cuplu de 370 Nm, sistem de tracțiune integrală GR-FOUR, cu distribuție variabilă a puterii între punți (60-40, 30-70 și 50-50), și cutie de viteze manuală, cu 6 trepte. Puriștii care vor opta pentru pachetele Performance sau Circuit Edition se vor putea bucura și de diferențiale Torsen, cu alunecare limitată.

KIA TELLURIDE – Doar pentru SUA

Cel mai mare model Kia și primul desenat special pentru piața americană a ajuns la ora facelift-ului la NYIAS 2022. SUV-ul cu 8 locuri și trei rânduri de scaune dispune de un design revizuit, noi tehnologii și același motor V6 de 3.8 litri aspirat natural, care produce 291 de cai putere. În versiune X-Line, mașina are o gardă la sol mai mare cu un centimetru decât vechiul model, ceea ce îi conferă unghiuri mai bune de atac și degajare. Iar cea mai mare schimbare este la interior, unde noul Telluride oferă o planșă de bord sub forma unui display de mari dimensiuni și integrat, ca la Kia Sportage sau la unele modele BMW.

BIBLIOTECA

OPINIE

Cum ne păzim copiii în Metavers

Apetitul uriaș al Big Tech pentru date ar putea distruge o oportunitate de învățare potențial transformatoare pentru studenți

METAVERSUL ARE POTENȚIALUL de a transforma educația la clasă. Cu toate acestea, trebuie să fim atenți cum le permitem companiilor Big Tech să pătrundă în școlile noastre. Tehnologia educațională de ultimă generație nu trebuie să vină cu prețul transformării copiilor noștri în nimic mai mult decât o altă sursă de extragere a datelor.

Înainte de a permite utilizatorilor precum Meta, Google și Tencent să intre în structura sistemului nostru de învățământ, avem nevoie de o asigurare clară că nu va fi pur și simplu „o afacere ca de obicei". Înainte de a lăsa copiii noștri aproape de metavers, trebuie să fie absolut clar cine urmărește și cum.

În următorii 10 ani, cea mai mare dezvoltare în educație va fi introducerea metaversului în învățarea de zi cu zi. Sălile de clasă virtuale Zoom au devenit deja normale în pandemie.

Ce s-ar întâmpla dacă, în loc ca profesorul să predea lecția, ar fi o celebritate preferată a unui elev care l-ar urmări din dormitor prin metavers?

Istoricii lucrează deja la proiecte pentru a recrea cu fidelitate locații din trecut, cum ar fi Catedrala St. Andrews din Scoția și Palatul pierdut Westminster, Londra, care a fost incendiat în 1834.

Imaginați-vă un student care are lecție de istorie în interiorul Colosseumului din Roma sau luați în considerare implicațiile ca un student să ocupe un loc în față pe câmpul de luptă în timpul Războiului Civil american. Metaversul ar putea face toate acestea posibile.

Cu toate oportunitățile de îmbogățire educațională, totuși, metaversul prezintă, de asemenea, o mare amenințare la adresa siguranței copiilor.

În 2016, firma britanică de consultanță politică Cambridge Analytica a colectat date de la milioane de profiluri Facebook fără acordul utilizatorilor. Firma viza utilizatorii pentru a-i invita să joace jocuri gratuite, fie pe Facebook, fie pe o aplicație separată.

Aceste jocuri ar cere apoi utilizatorilor să se conecteze și să își dea consimțământul pentru a partaja nu doar datele lor, ci și pe cele ale prietenilor și prietenilor comuni.

Odată compilate datele, Cambridge Analytica va construi apoi profiluri psihologice ale utilizatorilor înainte de a-i viza cu reclame politice personalizate menite să-i convingă să voteze pentru Campania Leave, care sprijinea ieșirea Regatului Unit din Uniunea Europeană sau pentru Donald Trump în alegerile prezidențiale din SUA din 2016.

de

LEON HADY

Facebook a montat o apărare îndelungată și a susținut că nu a fost de vină. În urma scandalului, mulți s-au resemnat cu faptul că modelul de afaceri al Facebook s-a bazat pe vânzarea de date personale și, dacă s-ar introduce prea multă reglementare, serviciul ar trebui să înceapă taxarea.

Știm că Generația Z împărtășește mult mai mult online, deoarece petrece mai mult timp pe Internet decât colegii mai în vârstă. Aceștia sunt mai puțin interesați de modul în care datele

lor sunt partajate, în ciuda faptului că sunt prima generație care are întreaga viață urmărită digital. Limita de vârstă a Facebook este de 13 ani, dar există puține verificări pentru a împiedica copiii mai mici să se înscrie.

Așa-numitele tehnologii Web 3.0 și blockchain promit să provoace acest model prin descentralizarea Internetului și permițând indivizilor să-și monetizeze conținutul și ei înșiși fără a se baza pe o terță parte a termenilor și condițiilor. De fapt, acest lucru plasează proprietatea în prim-planul Web 3.0. Nu putem fi surprinși, trăim într-o societate capitalistă; Internetul este cea mai mare și mai profitabilă piață care a existat vreodată.

Trebuie totuși să fim precauți. Modelul de afaceri „gratuit" al Web-ului 2.0 oferă școlilor capacitatea de a interacționa cu întregul canon al cunoștințelor

„În următorii 10 ani, cea mai mare dezvoltare în educație va fi introducerea metaversului în învățarea de zi cu zi."

FOTO: GETTY IMAGES

UN METAVERS DE POSIBILITĂȚI
Un mediu online captivant poate îmbogăți educația copiilor, dar prezintă și riscuri pentru intimitatea lor.

umane online. Acest lucru nu trebuie să vină cu prețul recoltării de date și al publicității contextuale care poate deforma mințile tinerilor noștri.

Trebuie să ne amintim că, în metavers, nu numai că va fi posibil să extragem informații despre timpul petrecut pe ecran și clicurile. Mișcările noastre oculare, mișcările corpului și chiar semnele vitale precum ritmul cardiac ar putea fi urmărite pentru a forma profiluri digitale și mai ciudat de precise ale oamenilor. Sperăm că educația nu va cădea pradă modelului capitalismului de supraveghere.

Avem nevoie de o cale de mijloc. Spiritul open-source din ultimele două decenii ar trebui să fie întotdeauna un dat când vine vorba de educație. Cu toate acestea, trebuie să ne asigurăm că acest lucru nu vine în detrimentul confidențialității și al recoltării datelor. Unul dintre principiile directoare ale bunăstării copilului este presupunerea că ei nu își pot da consimțământul până la vârsta de 16 ani. Aceleași principii ar trebui să se aplice datelor online. Această regulă ar trebui să rămână inviolabilă până când ei înțeleg pe deplin consecințele.

Potențialul transformator al metaversului pentru sala de clasă este inovator. Trebuie să folosim aceste tehnologii în beneficiul copiilor noștri. Dacă le permitem copiilor noștri să devină parte din modelul de afaceri de recoltare de date al Big Tech, atunci vom fi doar noi de vină.

➤ **LEON HADY** este fondatorul Guide Education. Este un director premiat și colaborator la *BBC News* și *The Independent*. Părerile exprimate în acest articol sunt ale scriitorului.

FOTO: AGERPRES

MINERIADA

13-15 IUNIE 1990. SE ÎMPLINESC 32 DE ANI DE LA INTERVENȚIA BRUTALĂ a minerilor împotriva protestatarilor din Piața Universității, în perioada 13-15 iunie în 1990 în București, și nu există încă niciun vinovat condamnat.

Dosarul Mineriadei, în care fostul președinte Ion Iliescu, fostul premier Petre Roman și fostul director al SRI Virgil Măgureanu au fost trimiși în judecată în iunie 2017 pentru infracțiuni contra umanității, a fost luat de la zero anul trecut.

Potrivit datelor oficiale, șase persoane au murit, peste 1.000 au fost rănite și sute de persoane au fost arestate. Cu toate acestea, asociațiile victimelor Mineriadelor susțin că numărul persoanelor decedate s-ar ridica la peste 100 de persoane.

Procurorii militari spun că, în zilele de 11 și 12 iunie 1990, autoritățile statului au hotărât să declanșeze un atac violent împotriva manifestanților aflați în Piața Universității din București, care militau în principal pentru adoptarea punctului 8 al Proclamației de la Timișoara și își exprimau, în mod pașnic, opiniile politice.

În acest atac au fost implicate, în mod nelegal, forțe ale Ministerului de Interne, Ministerului Apărării Naționale, SRI, precum și peste 10.000 de mineri și alți muncitori din mai multe zone ale țării.

Atacul a fost pus în practică în dimineața zilei de 13 iunie 1990, având următoarele consecințe: moartea prin împușcare a 4 persoane, vătămarea integrității fizice sau psihice a unui număr total de 1.388 de persoane, privarea de dreptul fundamental la libertate, din motive de ordin politic, a unui număr total de 1.250 de persoane, conform procurorilor.

20 MAI - 16 IUNIE

Primul Conciliu de la Niceea

20 mai 325: În anul 325, Sfântul Împărat Constantin cel Mare a convocat la Niceea, în Turcia de azi, primul Sinod Ecumenic al bisericii creștine. Sinodul I Ecumenic s-a deschis oficial pe 20 mai 325 și a durat două luni. Conciliul, format din 318 Sfinți Părinți, a fost primul care a pus bazele dogmatice și canonice ale creștinismului, ca răspuns la provocarea reprezentată de erezia arianistă, promovată de Arie, preot în Alexandria, de origine libian.

Ceremonia de încoronare a Reginei Elisabeta a II-a

2 iunie 1953: Încoronarea oficială a Reginei Elisabeta a II-a a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord avut loc la Westminster Abbey, ceremonia fiind condusă de arhiepiscopul de Canterbury în prezența marilor case regale ale Europei și a publicului larg. Ceremonia a fost transmisă la radio în întreaga lume și, pentru prima oară în istorie, la un astfel de eveniment a fost prezentă și televiziunea. Regina avea 27 de ani.

Succesul lui Vlaicu la Mitingul aviatic de la Aspern

10 iunie 1912: Aurel Vlaicu, aflat în competiție cu piloți celebri ai timpului, a obținut premiul I pentru aruncarea unui proiectil la țintă de la o înălțime de 300 metri și premiul al II-lea, pentru aterizarea la punct fix. Concursul a reunit 40 piloți din 7 țări, dintre care 17 din Austro-Ungaria, 7 germani, 12 francezi printre care și Roland Garros, cel mai renumit pilot al vremii, un rus, un belgian, un persan și românul Vlaicu, care a participat cu avionul creat de el.

Newsweek ROMÂNIA

ABONEAZĂ-TE!

Online, cu cardul, pe www.newsweek.ro/abonamente	Prin ORDIN DE PLATĂ în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., J40/2003/2018, CUI: RO38847674, cont RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor	La toate oficiile poștale	La firmele de abonamente: ➤ Manpres Distribution București ➤ Calliope S.R.L. Ploiești ➤ Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente: abonamente@newsweek.ro

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată trebuie să ne trimiteți datele necesare livrării revistei (nume, prenume, adresa completă, numărul de telefon, adresa de e-mail), împreună cu copia dovezii de plată la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1 sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

Plata se va efectua până la data de 25 a lunii în curs pentru ca livrarea abonamentului să înceapă de la data de 1 a lunii următoare.
Dacă plata se efectuează după data de 25, data de început a abonamentului se decalează cu o lună.

Abonament PRINT+DIGITAL	Abonament PRINT	Abonament DIGITAL
3 luni: 97 lei	3 luni: 58 lei	1 lună: 18 lei
6 luni: 182 lei	6 luni: 113 lei	3 luni: 49 lei
12 luni: 350 lei	12 luni: 220 lei	6 luni: 89 lei
		12 luni: 169 lei

Revista *Newsweek România* apare lunar.

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă.
Detalii: abonamente@newsweek.ro

DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ
vă rugăm să ne comunicați la abonamente@newsweek.ro

CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE A ROMÂNIEI

DEDICARE / AFACERI / PROFESIONALISM

ÎMPREUNĂ
PENTRU AFACEREA TA

Camera de Comerț și Indusrie a României
Bd. Octavian Goga nr. 2, Sector 3, București, 030982, România
Tel: 021 319 01 01 / Fax: 021 319 00 92
e-mail: ccir@ccir.ro
www.ccir.ro

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025